

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Tampereen kaupunkiseudun koulumatka- ja liikkumiskyselyn tulokset 2025

Kangasala | Lempäälä | Nokia | Orivesi | Pirkkala | Tampere | Vesilahti | Ylöjärvi

Raportin sisältö

1. Johdanto
2. Taustatiedot
3. Koulumatka
4. Koulumatkan lihasvoimin liikkumisen rajoitteet
5. Koulumatkan koettu turvallisuus
6. Liikkuminen koulupäivän aikana ja sen jälkeen
7. Ei-harrastavien oppilaiden liikkuminen
8. Lihasvoimin liikkumisen potentiaali
9. Toimenpidesuosituksukset ja johtopäätökset

Tampereen kaupunkiseudun koulumatka- ja liikkumiskyselyn tulokset 2025 – raportti kokoaa vuoden 2025 kyselyn tulokset ja vertaa niitä vuosien 2021 ja 2018 tuloksiin. Kyselyn tulokset on visualisoitu erillisenä Power BI-raporttina ja tässä raportissa on toteutettu tarkempaa analyysiä valituista teemoista. Raportissa tarkastellaan erityisesti koulumatkojen pituutta sekä kulkutapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia, koulumatkan kulkemista lihasvoimin sekä koulumatkojen koettua turvallisuutta. Tämän lisäksi tarkastellaan liikkumista koulupäivän aikana ja sen jälkeen sekä ei-harrastavien oppilaiden liikkumista. Raportin lopussa arvioidaan lihasvoimin liikkumisen potentiaalia sekä esitetään tuloksiin perustuvat toimenpidesuosituksukset ja johtopäätökset.

Työryhmä MDI/FCG: Sini-Maaria Ahtinen, Venla Niva, Virpi Pitkänen

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Taustatiedot

Kangasala | Lempäälä | Nokia | Orivesi | Pirkkala | Tampere | Vesilahti | Ylöjärvi

Taustatiedot

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

- Yhteensä **21 517** vastausta
- 49 % tyttöjä
- 46 % poikia
- 4 % muu/en halua vastata
- Alakoulu 49 %
- Yläkoulu 34 %
- Lukio 17 %

Vastausmäärä
koulunkäytikunnittain

- Tampere 47 %
- Ylöjärvi 11 %
- Kangasala 10 %
- Nokia 10 %
- Lempäälä 9 %
- Pirkkala 8 %
- Orivesi 3 %
- Vesilahti 2 %

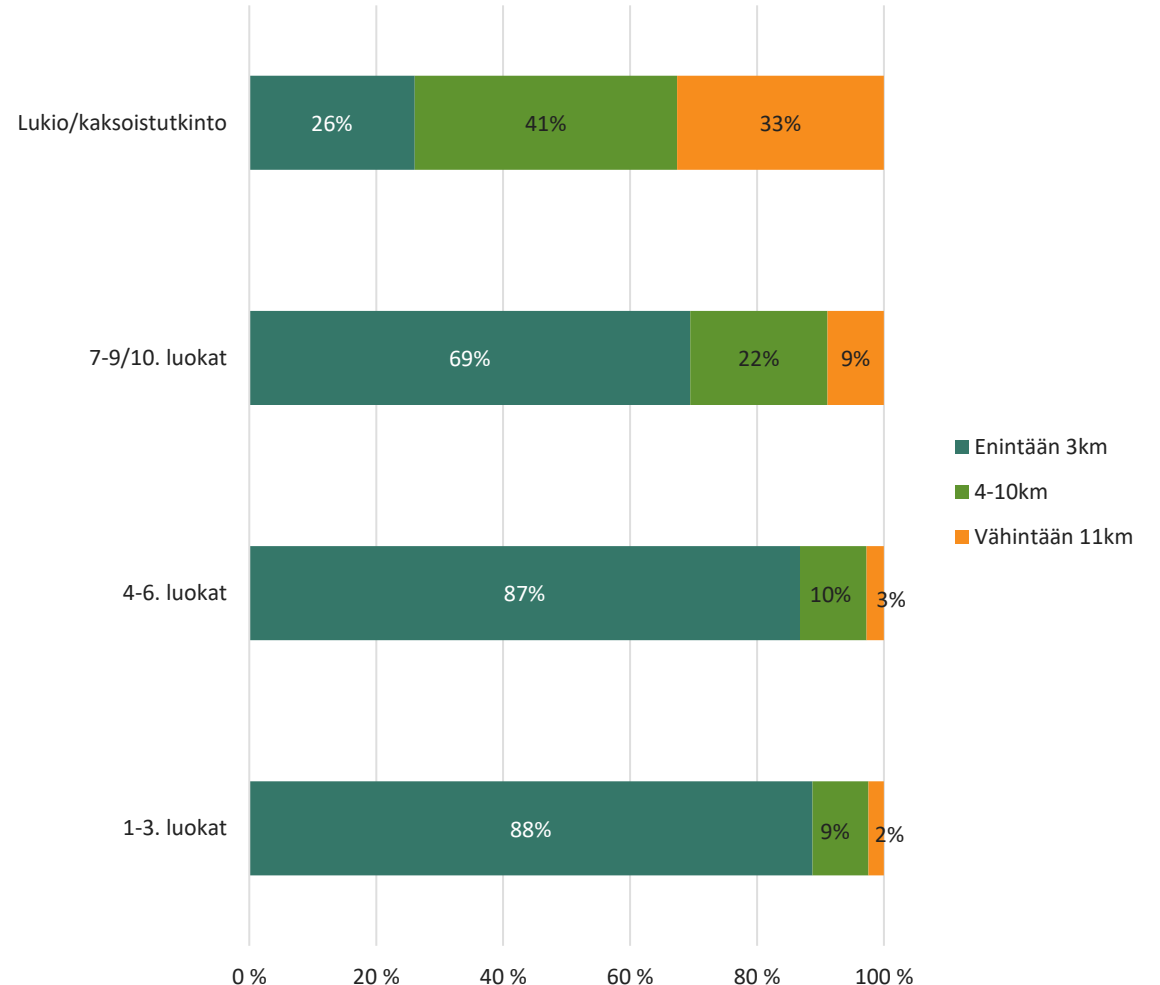
Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Koulumatka

Kangasala | Lempäälä | Nokia | Orivesi | Pirkkala | Tampere | Vesilahti | Ylöjärvi

Koulumatkan pituus ikäryhmittäin vuonna 2025

- Kaikkia vastaajia tarkasteltaessa suurimmalla osalla (41 %) yhdensuuntaisen koulumatkan pituus oli 1–3 kilometriä ja 29%:lla alle 1 kilometri.
- Luokka-asteittain tarkasteltuna alakoululaisilla on lyhimmat koulumatkat: noin 90%:lla koulumatka on 5km tai vähemmän.
- Yläkoululaisista noin 80%:lla koulumatka on 5km tai vähemmän.
- Lukiolaisilla yli puolella koulumatkan pituus on 6km tai enemmän.

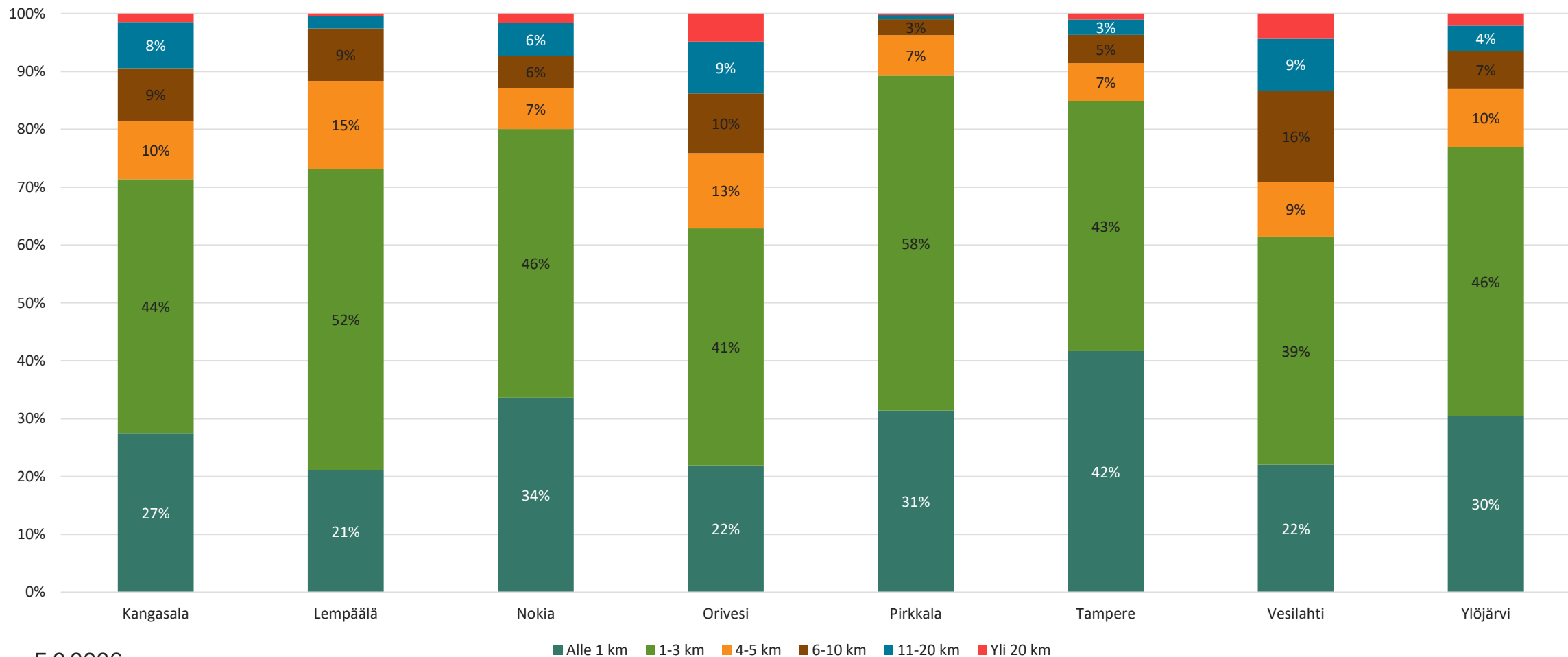

Yhden suuntaisen koulumatkan pituus kunnittain, ala- ja yläkoulu

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Yhden suuntaisen koulumatkan pituus koulunkäytikunnan mukaan, ala- ja yläkoulu

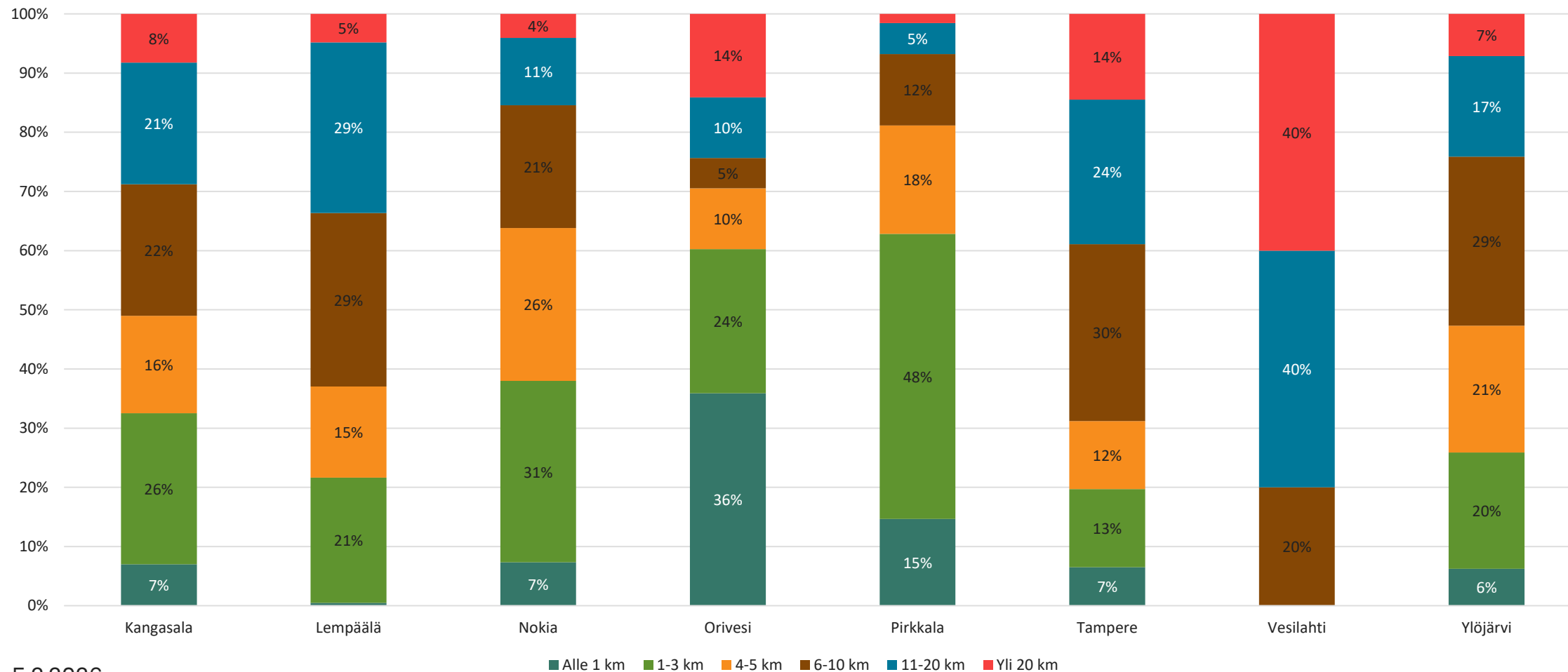
5.2.2026

Yhden suuntaisen koulumatkan pituus kunnittain, toinen aste

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Yhden suuntaisen koulumatkan pituus koulunkäytikunnan mukaan, toinen aste

5.2.2026

Koulumatkan pituus kulkutavoin kuntavertailussa

- **Tampere** erosi muista kaupunkiseudun kunnista kulkutapojen suhteen.
 - Keväisin ja syksyisin alle kilometrin matkat liikutaan muita enemmän kävellen. Sen sijaan matkoissa viiteen kilometriin saakka käytetään enemmän joukkoliikennettä. Talvisin Tampereella käytetään selkeästi enemmän joukkoliikennettä.
- **Kehyskunnissa** lyhyillä matkoilla liikutaan enemmän pyörällä niin keväisin, syksyisin kuin talviaikaankin.
- **Useissa kehyskunnissa** jo reilun kilometrin, mutta erityisesti yli 4km matkoilla käytetään mopoa tms. /henkilöautoa keskimääräistä enemmän ja henkilöauton käyttö lisääntyy talviaikaan.
- **Vesilahti** poikkesi muista kaupunkiseudun kunnista, sillä siellä erityisesti 4–5km matkoissa talvisin noin 2/3 tehdään henkilöautolla.

Koulumatkan pituus kulkutavoin eri luokka-asteilla kuntavertailussa

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

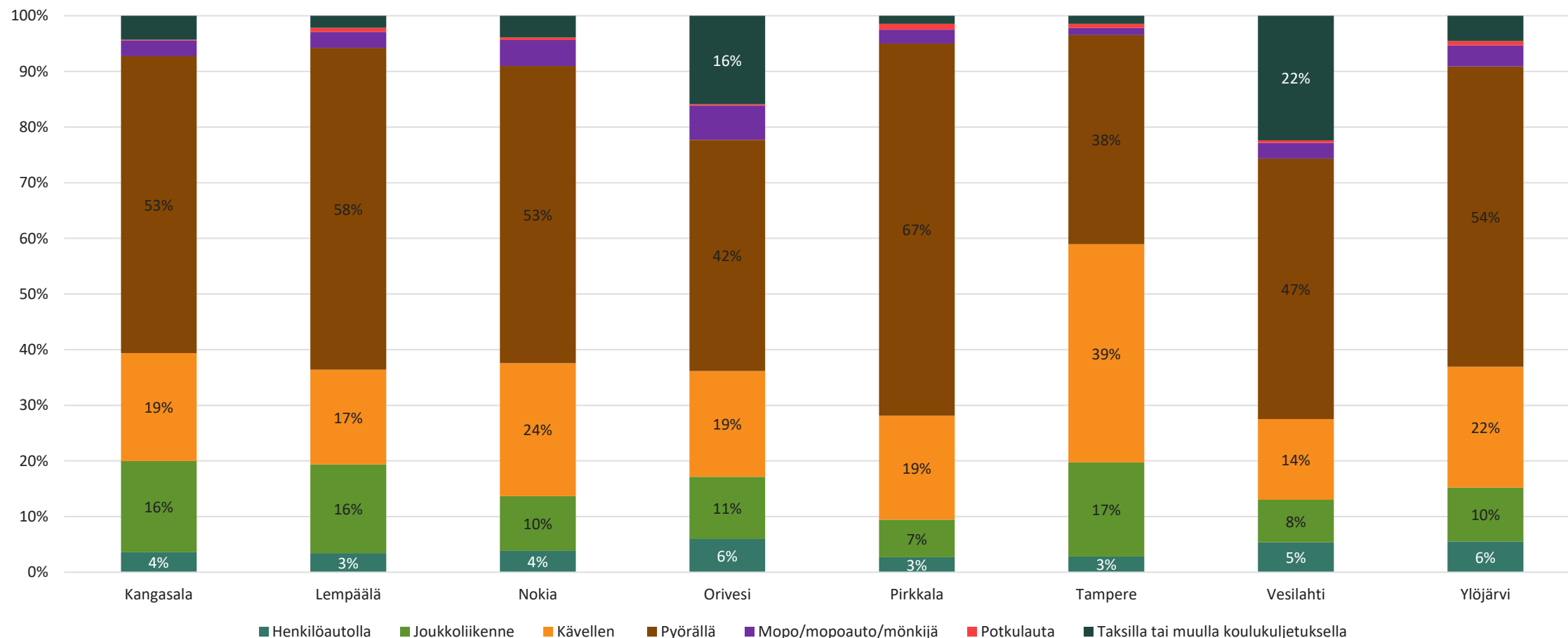
- **Tampere** erosi muista kaupunkiseudun kunnista kulkutapojen suhteen myös luokka-asteittain
 - Tampereella kaikilla luokka-asteilla koulumatkat kävellään kaikkina vuodenaikoina ahkerammin kuin muualla.
 - Myös joukkoliikenteen käyttö talvisaikaan on yleisintä Tampereella.
- **Kehyskuntien alakouluissa** suositetaan lyhyillä matkoilla selkeästi enemmän pyöräilyä, mutta talvisin erityisesti Orivedellä, Vesilahdella ja Ylöjärvellä henkilöauton käyttö lisääntyy.
 - Vesilahdella 4-5km matkat talvisin tehdään pääasiassa henkilöautolla.
 - Ainoastaan Pirkkalassa käytetään lyhyemmillä matkoilla talviaikaan joukkoliikennettä keskimääräistä enemmän.
- **Yläkoulussa kehyskunnissa** lyhyet koulumatkat keväisin ja syksyisin pääasiassa pyöräillään, mutta käytetään paljon myös mopoa tms.. Talvisin henkilöauton käyttö lisääntyy erityisesti yli 4km matkoilla.
- **Lukiossa** keväisin ja syksyisin Tampereen lisäksi Kangasalla ja Lempäälässä lyhyet alle kilometrin matkat pääsääntöisesti kävellään. Matkan kasvaessa kehyskunnissa siirrytään käyttämään henkilöautoa tai mopoa.
 - Nokialla, Orivedellä ja Pirkkalassa pääasiassa lyhyet alle kilometrin matkat pyöräillään, mutta käytetään myös mopoa. Talvisin mopon ohella henkilöauton käyttö lisääntyy.
 - Vesilahdella on pitkät matkat, ja siellä käytetään mopoa tai henkilöautoa vuodenaikasta riippumatta.
 - Myös Ylöjärvellä käytetään paljon mopoa tai henkilöautoa.

Kulcutavat kunnittain keväisin ja syksyisin, ala- ja yläkoulu

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Kulkeminen kouluun keväällä/syksyllä koulunkäytikunnan mukaan, ala- ja yläkoulu

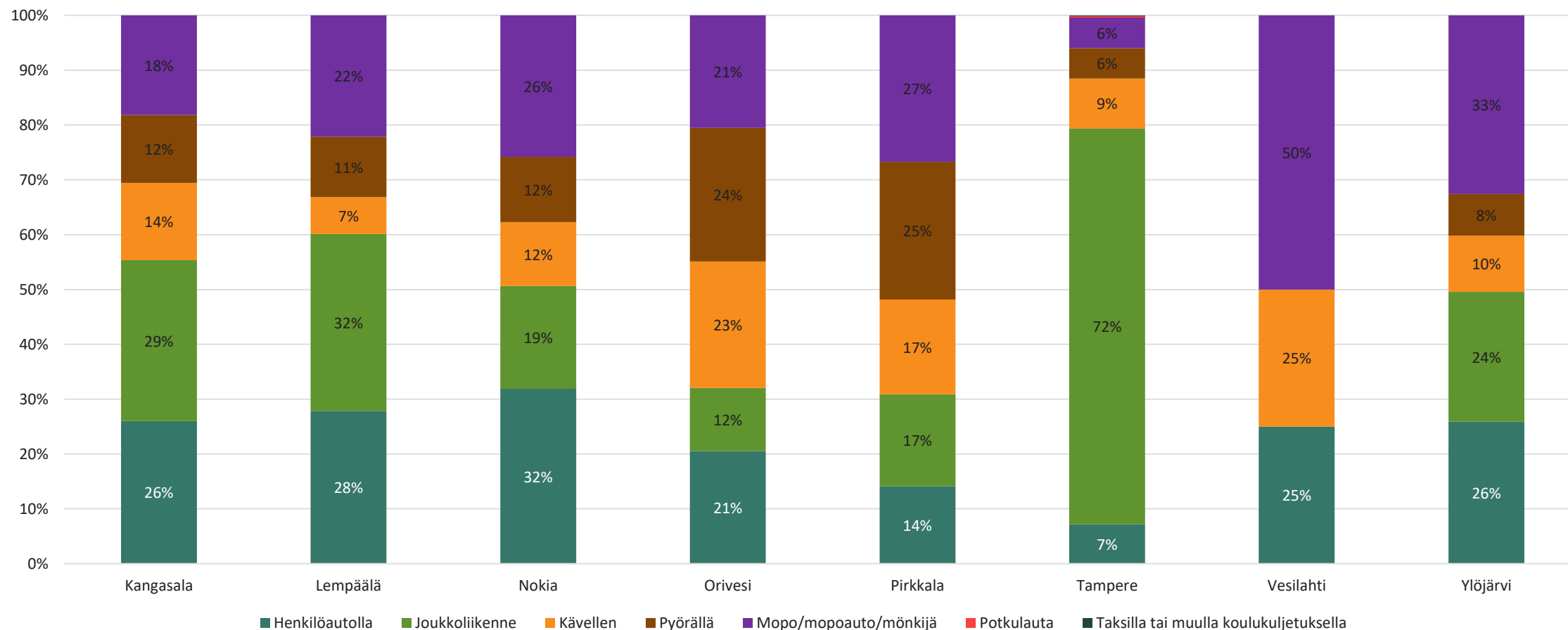

Kulcutavat kunnittain keväisin ja syksyisin, lukio

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Kulkeminen kouluun keväällä/syksyllä koulunkäytikunnan mukaan, lukio

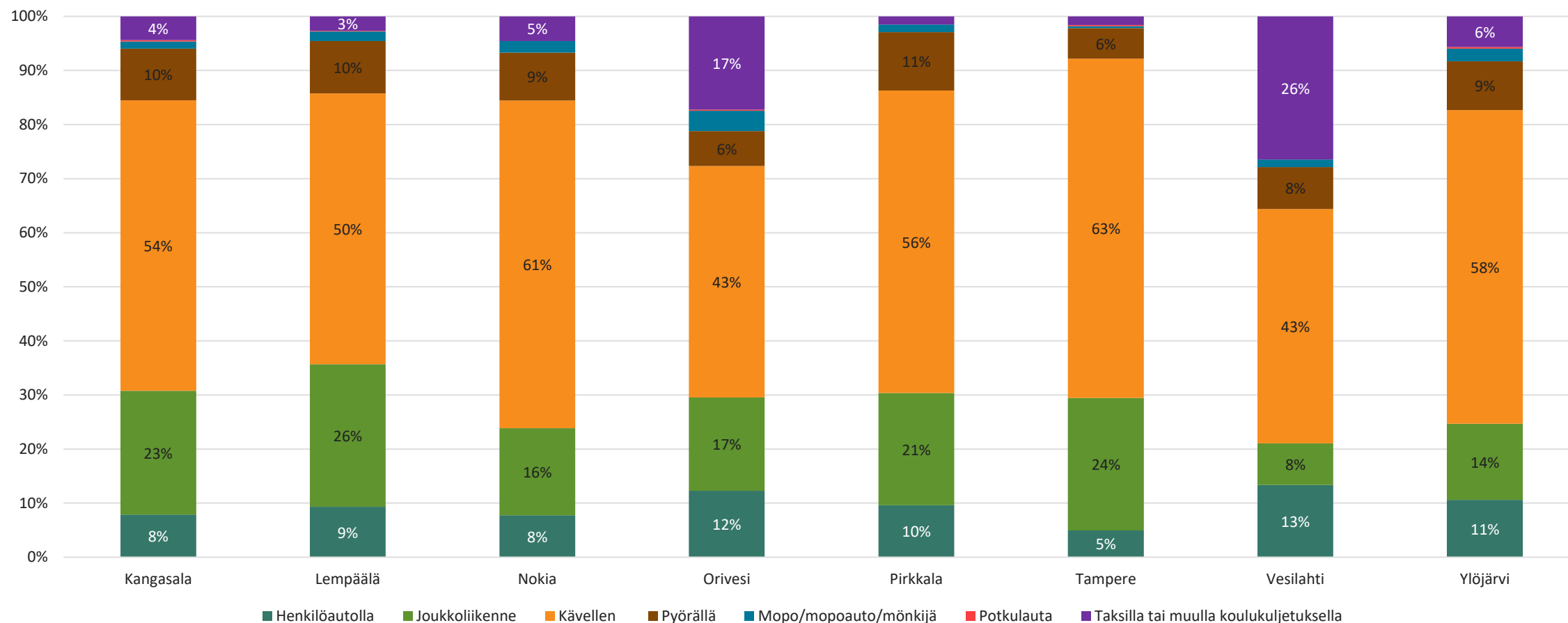

Kuljutavat kunnittain talvisin, ala- ja yläkoulu

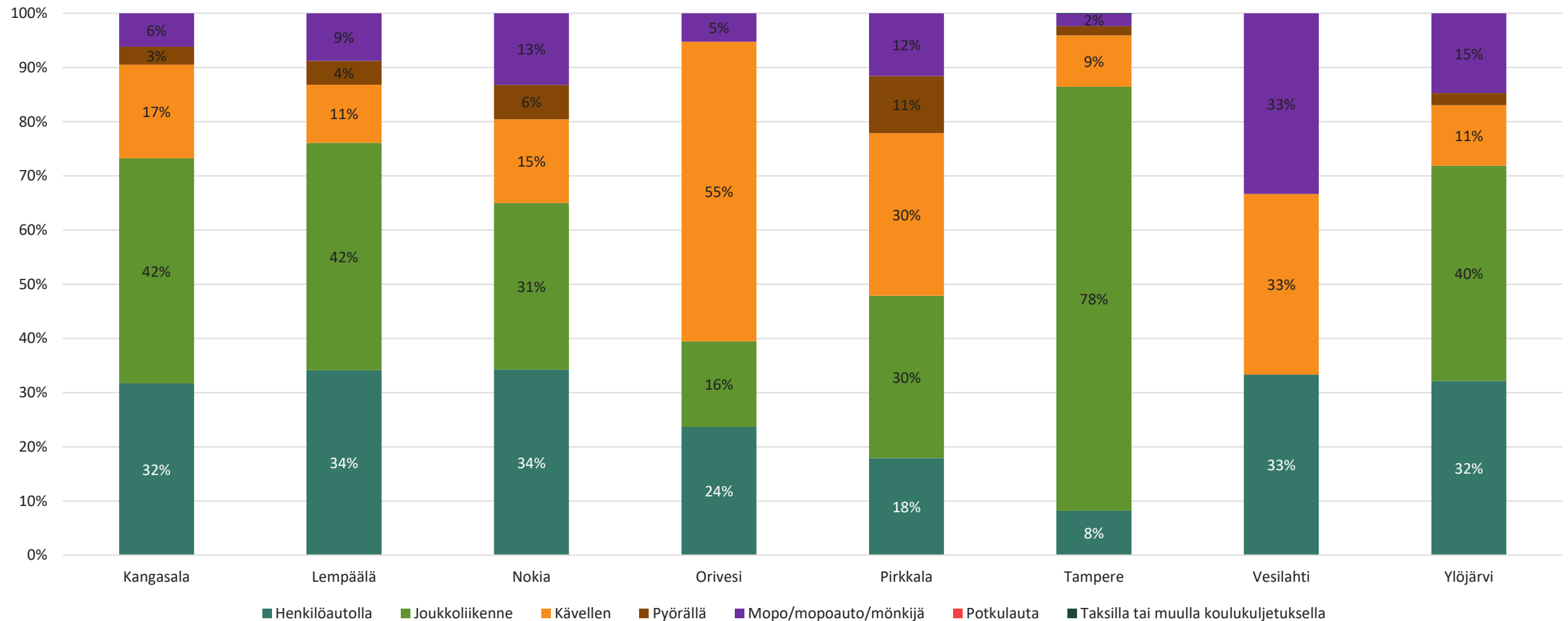
Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Kulkeminen kouluun talvella koulunkäytikunnan mukaan, ala- ja yläkoulu

Kulkutavat kunnittain talvisin, lukio

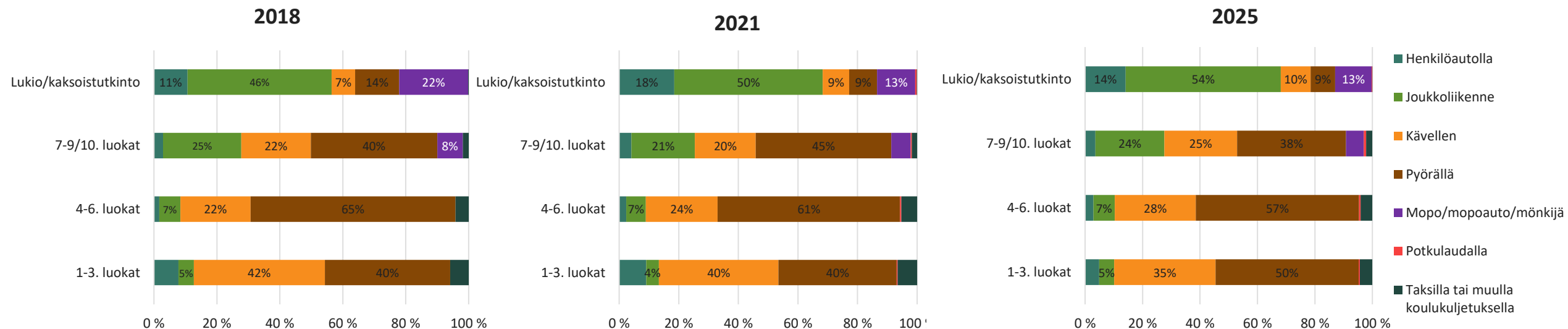
Kulkeminen kouluun talvella koulunkäytikunnan mukaan, lukio

Ikäryhmittäiset kulkutavat syksyisin ja keväisin vuosina 2018– 2025

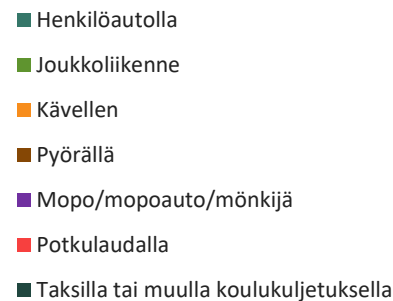
- **Kulkutavoissa ei ole yleisesti tapahtunut suuria muutoksia vuosina 2018–2025**
- **Alakoululaiset ovat liikkuneet eniten lihasvoimin koulumatkansa.**
 - Tätä selittää osaltaan lyhyt koulumatka valtaosalla oppilaista.
- **Yläkouluun siirryttäessä lihasvoimin taitettujen koulumatkojen osuus vähenee** julkisilla sekä mopolla/tms. tehtyjen matkojen osuuden kasvaessa.
 - Yläkouluissa koulumatkat pidentyvät, mutta vain hieman.
- **Lukioissa joukkoliikenteen merkitys korostuu koulumatkoissa:** lukiolaisista yli puolella koulumatka oli 6km tai enemmän.

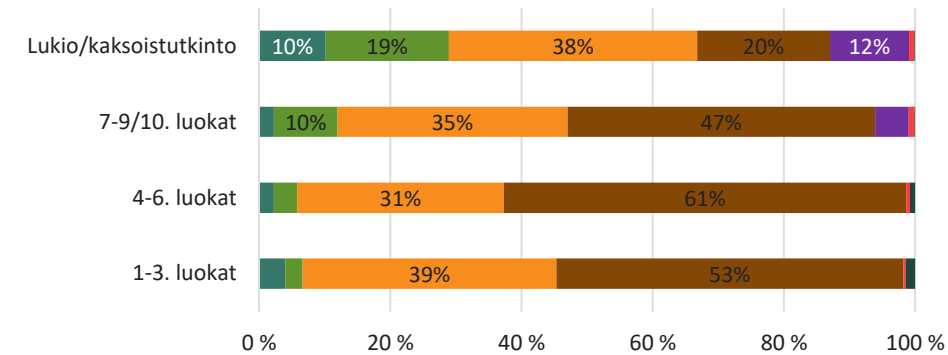
Ikäryhmittäiset kulkutavat keväisin ja syksyisin matkan pituuden mukaan vuonna 2025

- Koululaiset (ala- ja yläkoululaiset) liikkuvat maksimissaan 3km koulumatkan useammin lihasvoimin kuin lukiolaiset.
- Alakoululaiset liikkuvat kuitenkin myös yli 4-10km matkan useammin lihasvoimin kuin yläkoululaiset ja lukiolaiset.

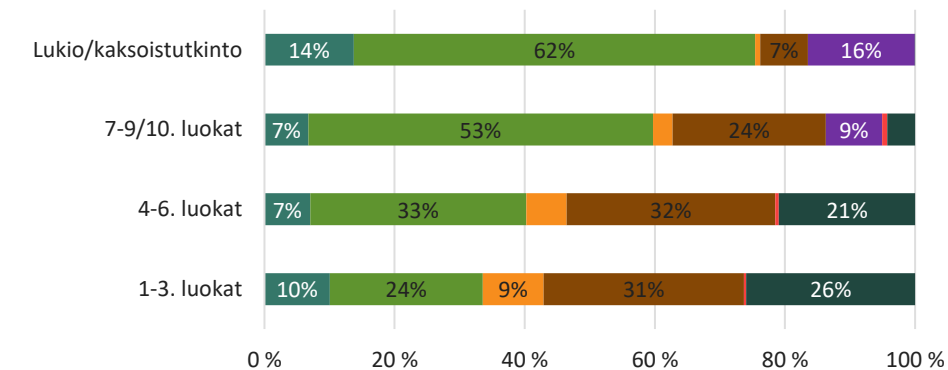
**Joukkoliikennettä, mopoja
ja henkilöautoja siirrytään
käyttämään ikäryhmän
vaihtuessa, ei
yksiselitteisesti matkan
pidetessä.**

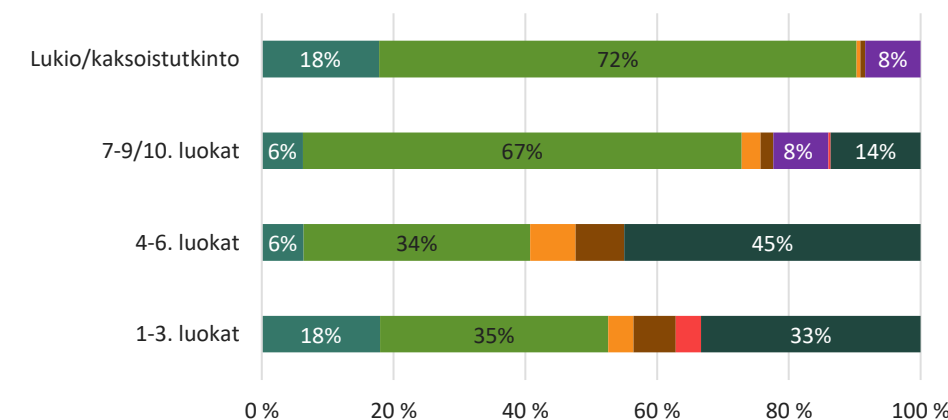
Enintään 3km

4-10km

Vähintään 11km

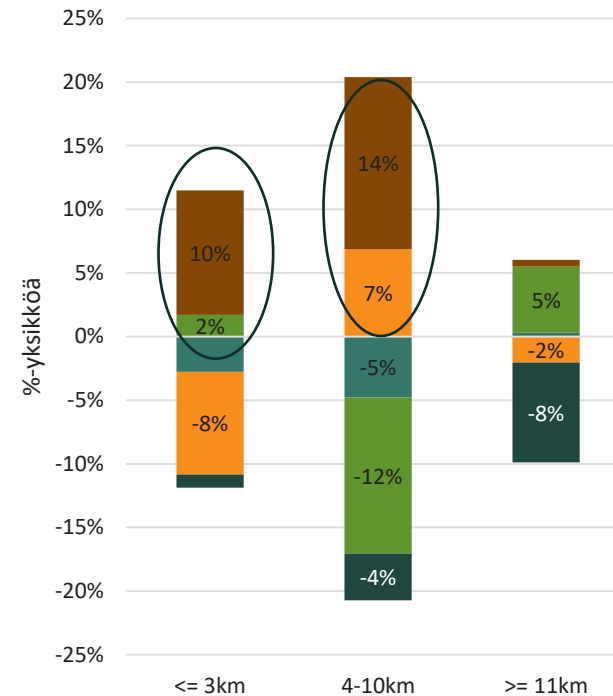
Muutokset kulkutavoissa keväällä ja syksyllä vuosina 2018–2025

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

- **Pyöräilyn osuus kasvoi etenkin 1.-3.luokkalaisten keskuudessa:** pyöräilyn osuus kulkutavoista kasvoi kaikilla enintään 10km matkoilla.
- **Lukiolaisilla kävelyn osuus kasvoi 8%-yksikköä lyhyillä matkoilla, pyöräilyn osuuden vähentyessä peräti 15%-yksikköä.** Julkisen liikenteen ja henkilöauton käyttö kasvoi etenkin 4–10km, mutta myös enintään 3km matkoilla.
- 4.–6. luokilla pyöräilyn osuus väheni 10%-yksikköä lyhyillä matkoilla kävelyn osuuden kasvaessa.

1.-3. luokat

Lukio

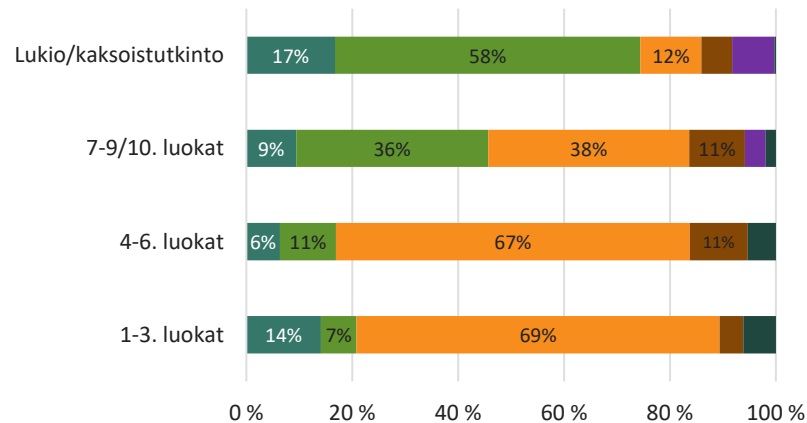
Ikäryhmittäiset kulkutavat talvisin

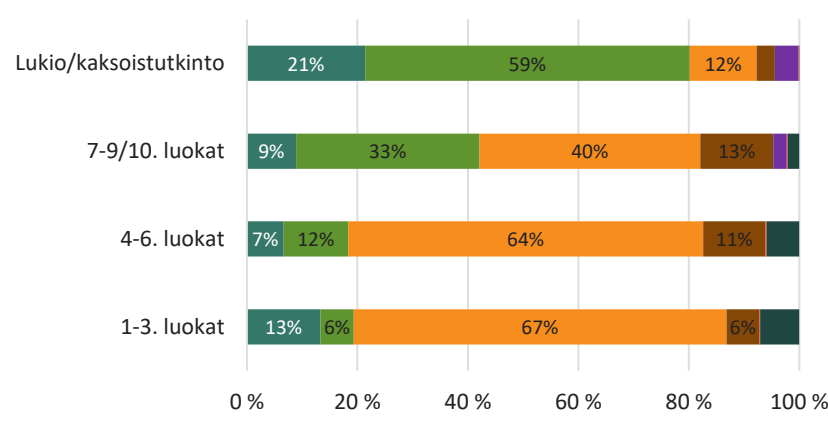
Tampereen
KAUPUNKISEUTU

- **Kulkutavoissa ei ole yleisesti tapahtunut suuria muutoksia vuosina 2018–2025.**
- **Lumettomaan aikaan verrattuna erityisesti lyhyitä koulumatkoja kuljetaan talvisin enemmän kävellen kuin pyörällä.**
- Alakoululaiset liikkuvat eniten kouluun lihasvoimin: 2025 lähes 80% alakoululaisista kulki kouluun kävellen tai pyörällä, kun yläkoululaisista vain reilu puolet ja lukiolaisista noin 15% kulki kouluun lihasvoimin.
- Yläkouluissa lihasvoimin taitettujen koulumatkojen osuus vähenee julkisilla sekä mopolla/tms. tehtyjen matkojen osuuden kasvaessa.
- Lukioissa joukkoliikenteen merkitys korostuu koulumatkoissa.

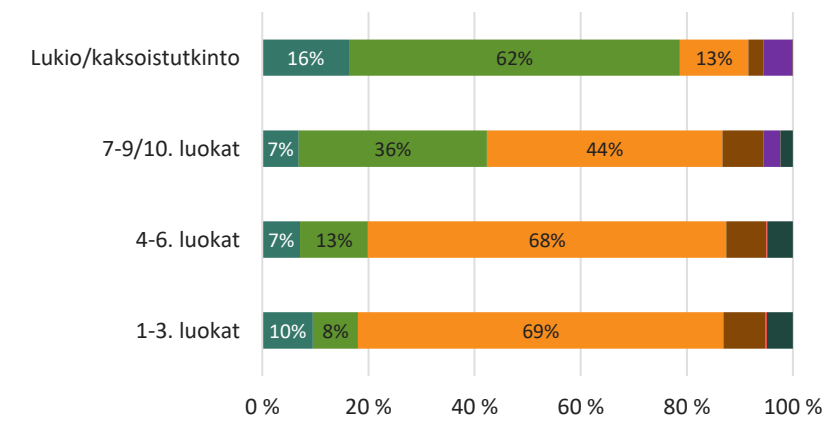
2018

2021

2025

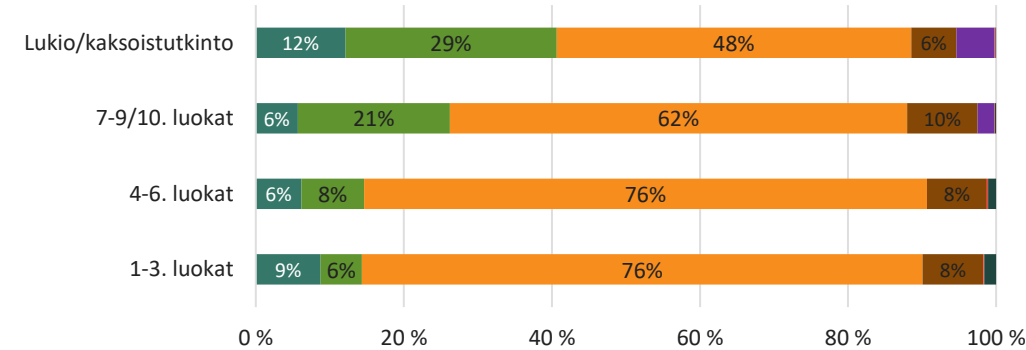
■ Henkilöautolla
■ Joukkoliikenne
■ Kävellen
■ Pyörällä
■ Mopo/mopoauto/mönkijä
■ Potkulaudalla
■ Taksilla tai muulla koulukuljetuksella

Ikäryhmittäiset kulkutavat talvisin matkan pituuden mukaan vuonna 2025

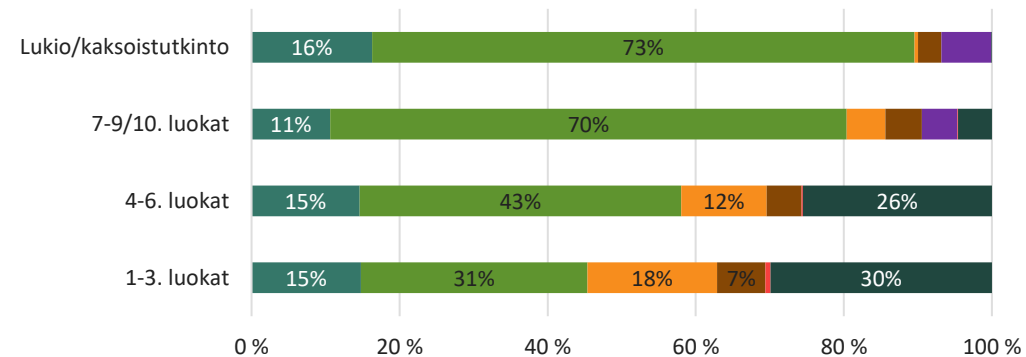

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

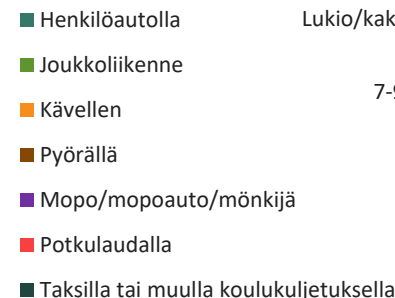
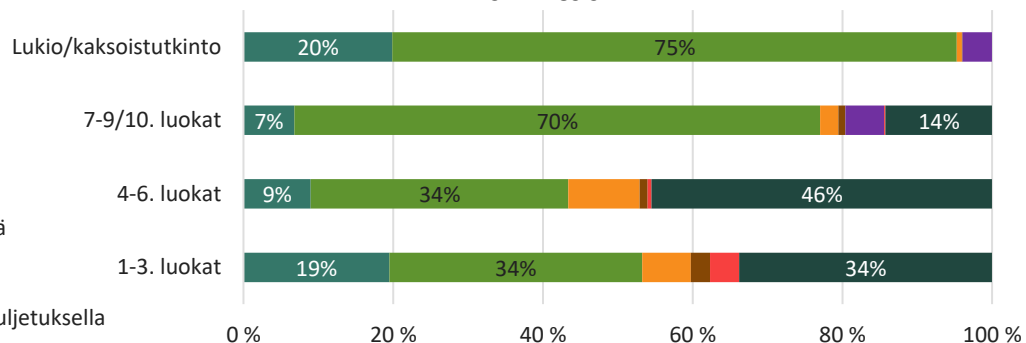
Enintään 3km

4-10km

Vähintään 11km

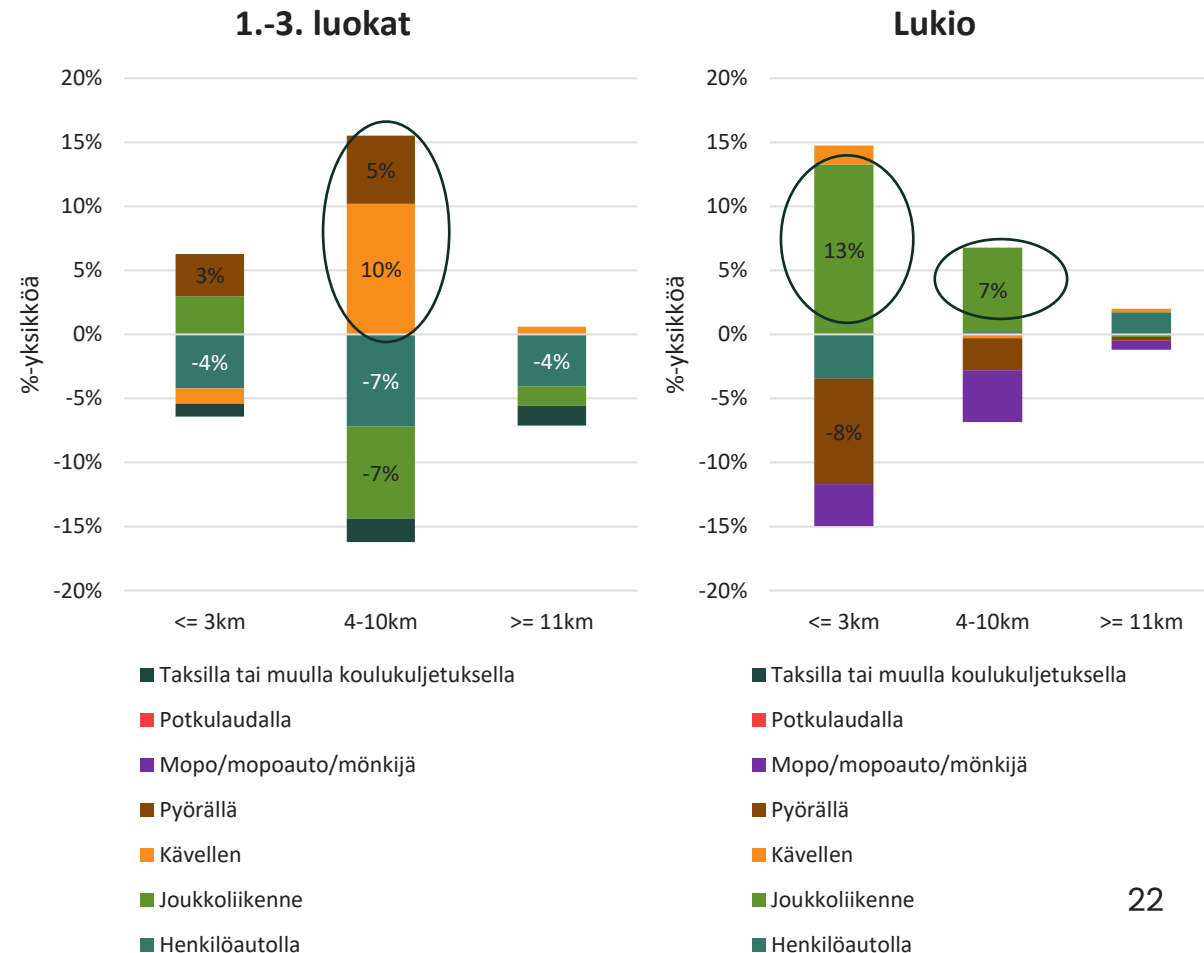
- **Alakoululaiset ovat ahkerimpia lihasvoimin liikkujia etenkin lyhyillä koulumatkoilla myös talvisin**, mutta myös 4-10km matkoilla jolloin peräti neljännes alakoululaisista kulki koulumatkan lihasvoimin.
- Lukiolaisista 17% kulkee koulumatkan henkilöautolla tai mopolla myös enintään 3km matkalla.
- Lukioikäisissä etenkin joukkoliikenteellä tehtyjen koulumatkojen osuus kasvaa talvisin. **Lukiolaisista vain 3% ilmoitti kulkevansa 4-10km matkan lihasvoimin.**

Ikäryhmittäiset muutokset kulkutavoissa matkan pituuden mukaan talvella vuosina 2018– 2025

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

- Talvella 1.–3.-luokkalaisten keskuudessa kävelyn ja pyöräilyn osuus kasvoi yhteensä 15 %-yksikköä 4–10km matkoilla. Joukkoliikenteellä (7%-yks.) ja henkilöautoilla (7%-yks.) tehtyjen matkojen osuuden vähentyessä.
- Lukiossa erityisesti joukkoliikenteellä kuljettujen matkojen osuus kasvoi sekä enintään 3km että 4–10km matkoilla, lihasvoimin tehtyjen matkojen osuuden pienentyessä.
- 4.–6.-luokkalaisten keskuudessa kävelyn osuus kasvoi hiukan 4–10km matkoilla. Suurin muutos tapahtui vähintään 11km matkoilla, joissa taksilla kuljettujen matkojen osuus kasvoi yli 20%-yksikköä, joukkoliikenteen osuuden vähentyessä peräti 30%-yksikköä.

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Lihasvoimin liikkumisen rajoitteet

Kangasala | Lempäälä | Nokia | Orivesi | Pirkkala | Tampere | Vesilahti | Ylöjärvi

Rajoitteet lihasvoimin liikkumisessa keväisin ja syksyisin (enintään 3km matkat)

- Alakoulussa vaaralliset tienylitykset, vilkas autoliikenne ja koulureitin turvattomuus olivat merkittävimpien rajoitteiden joukossa.
- Polkupyörään kohdistuva ilkivalta tai varastaminen nähtiin rajoittavana tekijänä 4.-6. luokilla ja yläkoulussa.
- Yläkoulussa ja lukiossa huono sää, viitseliäisyyden puute ja pukeutuminen nousivat merkittävimpien rajoitteiden joukkoon.
- Rajoitteista, joiden nähtiin estävän lihasvoimin liikkuminen kokonaan, oli alakoulussa useimmiten haluttomuus käyttää pyöräilykypärää, yläkoulussa ja lukiossa viitseliäisyyden puute.

*Huomioitu vastaukset joissa kulkutavaksi ilmoitettu joku muu kuin lihasvoimin liikkuminen

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

5.2.2026

Rajoite (estää kokonaan tai rajoittaa jonkin verran)	Osuus vastanneista
1-3. luokat	
Koulureitillä on vaarallisia tienylityksiä	63%
Koulureitillä on paljon autoliikennettä	62%
Huono sää	61%
Koulureitti tuntuu turvattomalta	57%
Asun liian kaukana koulusta	54%
4-6. luokat	
Huono sää	56%
Asun liian kaukana koulusta	49%
Koulureitillä on paljon autoliikennettä	47%
Koulureitti on talviaikaan huonosti aurattu tai hiekoitettu	47%
Pyörälle voidaan koulussa tehdä ilkivaltaa tai se voidaan varastaa	44%
7-9/10. luokat	
Huono sää	58%
En viitsi tai minua ei huvita	49%
Koulureitti on talviaikaan huonosti aurattu tai hiekoitettu	46%
Kun kävelen tai pyöräilen, en voi pukeutua siten kuin haluaisin	43%
Pyörälle voidaan koulussa tehdä ilkivaltaa tai se voidaan varastaa	40%
Lukio/kaksoistutkinto	
Huono sää	66%
En viitsi tai minua ei huvita	56%
Kun kävelen tai pyöräilen, en voi pukeutua siten kuin haluaisin	42%
Koulureitti on talviaikaan huonosti aurattu tai hiekoitettu	37%
Pääsen koulumatkat bussilla, ratikalla, junalla tai muulla koulukuljetuksella	37%

Rajoitteet lihasvoimin liikkumisessa talvisin (enintään 3km matkat)

- **Talvisin kaikissa ikäryhmissä koulureitin huono ylläpito ja huono sää koettiin lihasvoimin liikkumista rajoittavana tekijänä.**
- Alakoulussa vilkas autoliikenne, koulumatkan pituus ja vaaralliset tienylitykset olivat merkittävimpien rajoitteiden joukossa.
- Polkupyörään kohdistuva ilkivalta tai varastaminen nähtiin rajoittavana tekijänä 4.-6. luokilta ylöspäin.
- Yläkoulussa ja lukiossa viitseliäisyyden puute ja pukeutuminen nousivat merkittävimpien rajoitteiden joukkoon.
- Rajoitteista, joiden nähtiin estävän lihasvoimin liikkuminen kokonaan, oli alakoulussa useimmiten haluttomuus käyttää pyöräilykypärää, yläkoulussa kulkeminen mopolla tms. ja lukiossa viitseliäisyyden puute.

*Huomioitu vastaukset joissa kulkutavaksi ilmoitettu joku muu kuin lihasvoimin liikkuminen

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

5.2.2026

Rajoite (estää kokonaan tai rajoittaa jonkin verran)	Osuus vastanneista
1-3. luokat	
Koulureitillä on paljon autoliikennettä	58%
Huono sää	57%
Koulureitillä on vaarallisia tienylityksiä	54%
Koulureitti on talviaikaan huonosti aurattu tai hiekoitettu	49%
Asun liian kaukana koulusta	48%
4-6. luokat	
Huono sää	58%
Koulureitti on talviaikaan huonosti aurattu tai hiekoitettu	46%
Pyörälle voidaan koulussa tehdä ilkivaltaa tai se voidaan varastaa	45%
Asun liian kaukana koulusta	44%
Koulureitillä on paljon autoliikennettä	43%
7-9/10. luokat	
Huono sää	66%
Koulureitti on talviaikaan huonosti aurattu tai hiekoitettu	49%
En viitsi tai minua ei huvita	46%
Kun kävelen tai pyöräilen, en voi pukeutua siten kuin haluaisin	45%
Pyörälle voidaan koulussa tehdä ilkivaltaa tai se voidaan varastaa	44%
Lukio/kaksoistutkinto	
Huono sää	70%
En viitsi tai minua ei huvita	57%
Kun kävelen tai pyöräilen, en voi pukeutua siten kuin haluaisin	45%
Pääsen koulumatkat bussilla, ratikalla, junalla tai muulla koulukuljetuksella	39%
Koulureitti on talviaikaan huonosti aurattu tai hiekoitettu	38%

Koettu turvallisuus enintään 3km matkoilla, jotka tehty muuten kuin lihasvoimin

- **Kaikki ala- ja yläkoululaiset kokivat henkilöautolla tai bussilla kulkemisen turvallisimmaksi kulkutavaksi.**
- Suuri osa vastanneista koki kävelyn ja pyöräilyn turvallisiksi (melko tai erittäin), vaikka eivät kulkeneet lyhyttä koulumatkaa lihasvoimin.
- Turvattomimmaksi kävely koettiin **alakoulun 1.-3. luokilla**, joissa muuten kuin lihasvoimin kouluun kulkeneista **vain noin puolet (58%) koki kävelyn ja 68% koki pyöräilyn turvallisiksi** (melko tai erittäin) keväisin ja syksyisin.
- Koetussa turvallisuudessa ei ollut merkittäviä eroja vuodenaikojen välillä, mutta kävelyn turvallisuus koettiin hiukan paremmaksi talvisin.
- Lukiolaisten keskuudessa kävely koettiin turvallisimmaksi kulkumuodoksi.

Kulkutapa keväisin ja syksyisin	Turvallinen	Turvaton	EOS
1-3. luokat			
Henkilöautolla	87 %	2 %	10 %
Kävelen	68 %	26 %	5 %
Pyörällä	58 %	31 %	11 %
4-6. luokat			
Henkilöautolla	88 %	1 %	11 %
Kävelen	86 %	8 %	6 %
Bussilla	84 %	4 %	11 %
7-9/10. luokat			
Bussilla	91 %	3 %	6 %
Kävelen	91 %	4 %	6 %
Henkilöautolla	90 %	2 %	8 %
Lukio/kaksoistutkinto			
Kävelen	85 %	1 %	13 %
Bussilla	76 %	NA	24 %
Henkilöautolla	75 %	NA	25 %

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Koulumatkojen koettu turvallisuus

Kangasala | Lempäälä | Nokia | Orivesi | Pirkkala | Tampere | Vesilahti | Ylöjärvi

Koulumatkojen koettu turvallisuus

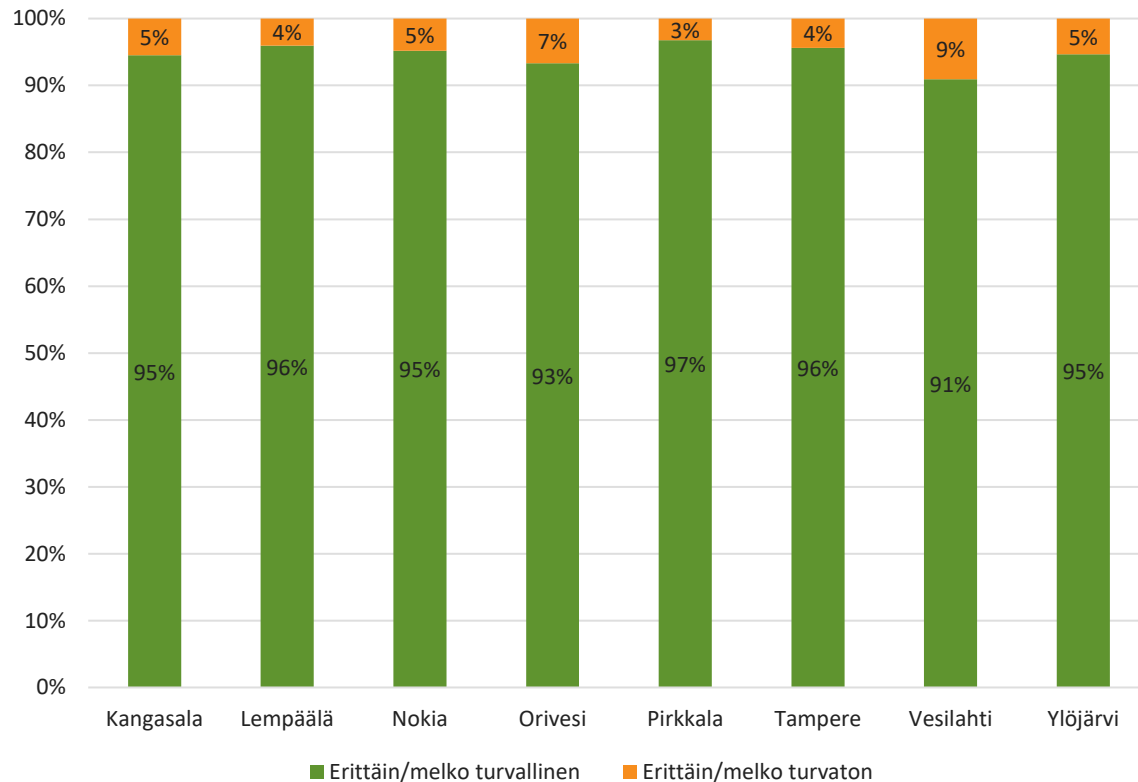

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

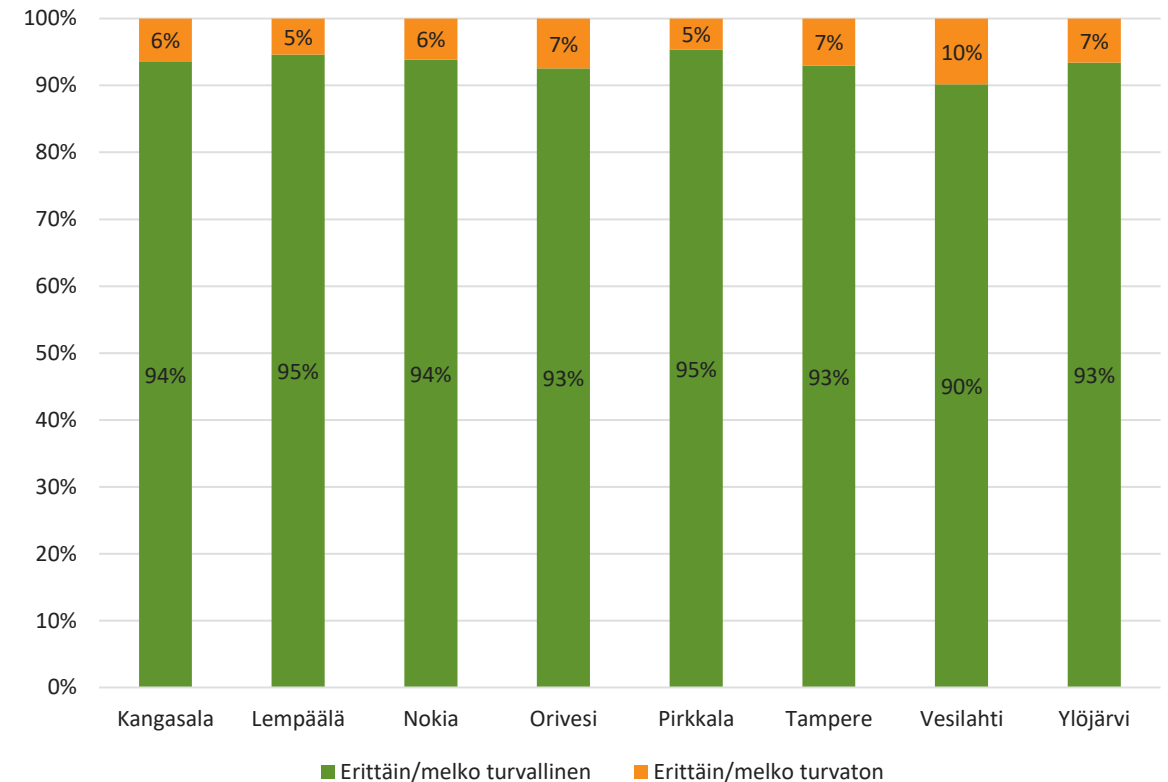
- Koettu turvallisuus kävellen sekä pyöräillen on parantunut, sillä 90% vastauksissa koulumatka koettiin molemmilla tavoilla erittäin tai melko turvalliseksi.
 - **Erityisesti kehitystä parempaan suuntaan on tapahtunut alakoulussa sekä lukiossa.**
 - Kuntien kesken ei ollut juurikaan eroja lukuun ottamatta Vesilahtea, jossa koettu turvallisuus on parantunut selkeästi edellisten vuosien tilanteeseen nähden.
 - **Vesilahdella kohennusta oli tapahtunut erityisesti alakoulussa.** Sen sijaan lukiossa sekä kävellen että pyöräillen koulumatkat koettiin edelleen turvattomiksi.
 - Pirkkalassa koulumatkat on koettu kaikkina vuosina keskimääräistä turvallisemmiksi.

Koettu turvallisuus koulunkäytikunnan mukaan, ala- ja yläkoulu

Koulumatkan koettu turvallisuus kävellen, ala- ja yläkoulu

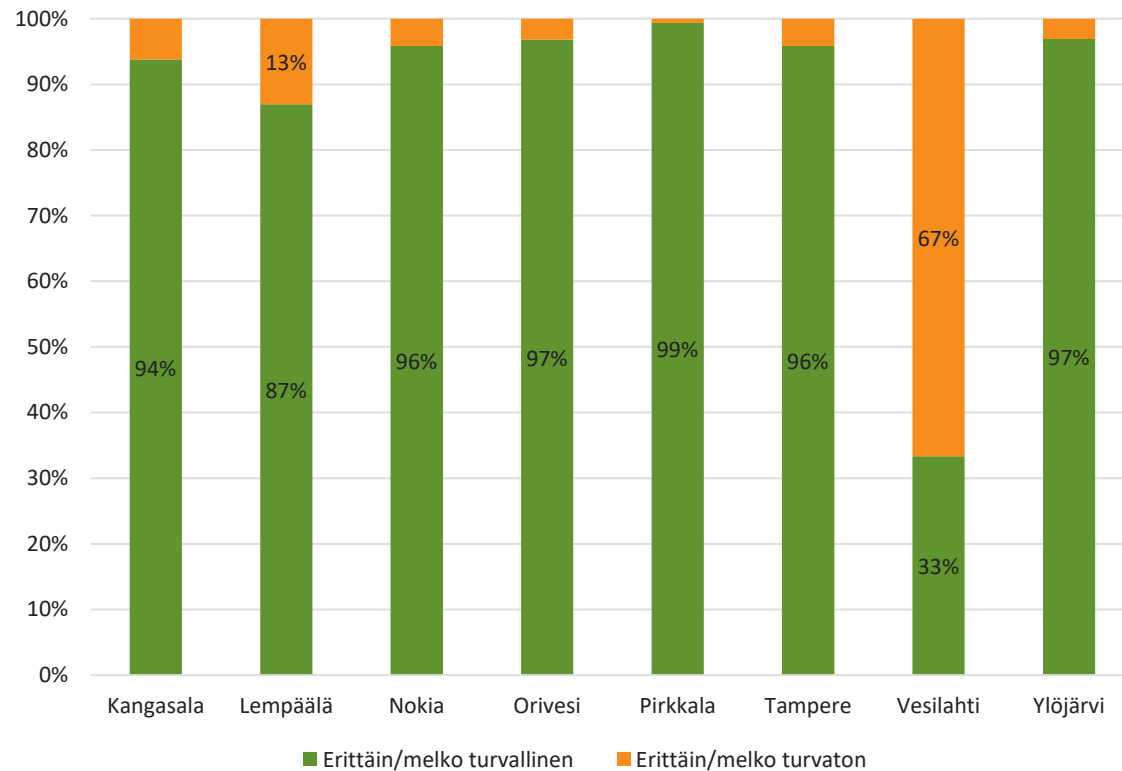

Koulumatkan koettu turvallisuus pyörällä, ala- ja yläkoulu

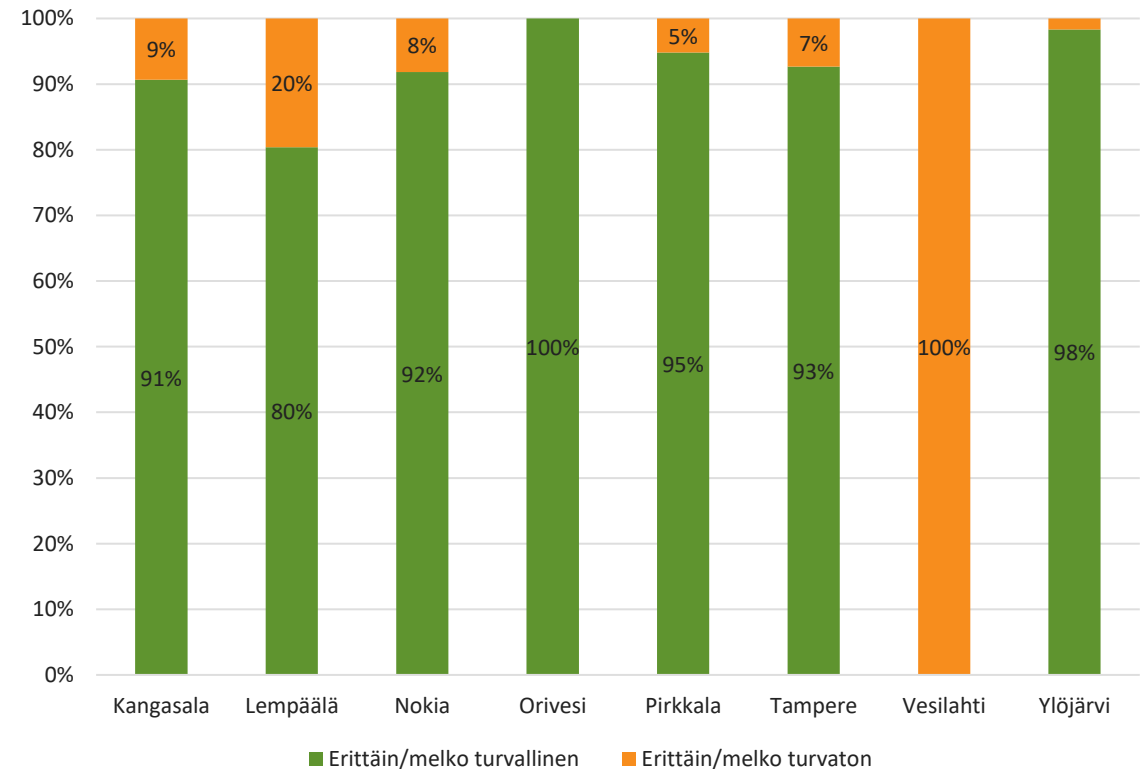

Koettu turvallisuus koulunkäytikunnan mukaan, lukio

Koulumatkan koettu turvallisuus kävellen, lukio

Koulumatkan koettu turvallisuus pyöräillen, lukio

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Liikkuminen koulupäivän aikana ja sen jälkeen

Kangasala | Lempäälä | Nokia | Orivesi | Pirkkala | Tampere | Vesilahti | Ylöjärvi

Minkälaisia liikuntamahdollisuuksia toivoisit lisää koulupihaasi?

- Alakoulussa leikkeihin kannustavia mahdollisuuksia
- Yläkoulussa peleihin kannustavia liikuntamahdollisuuksia
- Lukiossa urheiluun kannustavia liikuntamahdollisuuksia
- **Kaikilla asteilla keinoja**

Alakoulut

Yläkoulut

Lukio

Millaiset liikuntamahdollisuudet innostaisivat liikkumaan lisää koulupäivän jälkeen?

- Alakouluissa tunnistettiin monipuolisimmin vapaa-ajan liikuntamahdollisuuksia.
- Yläkoulussa ja lukiossa tunnistettiin peleihin, kuntoiluun ja urheiluun kannustavia liikuntamahdollisuuksia
- Jalkapallo nousi suosituimpana kaikilla asteilla.

Alakoulut

Yläkoulut

Lukio

trampoliini
säily
kaverit
pyöräily
uiminen
parkour
jääkiekko
voimistelu
ratsastus
koripallo
harrastukset
metsä

jalkapallo

jalkapallo
Kaikki
Jääkiekko
Monipuoliset
trampoliini
koripallo

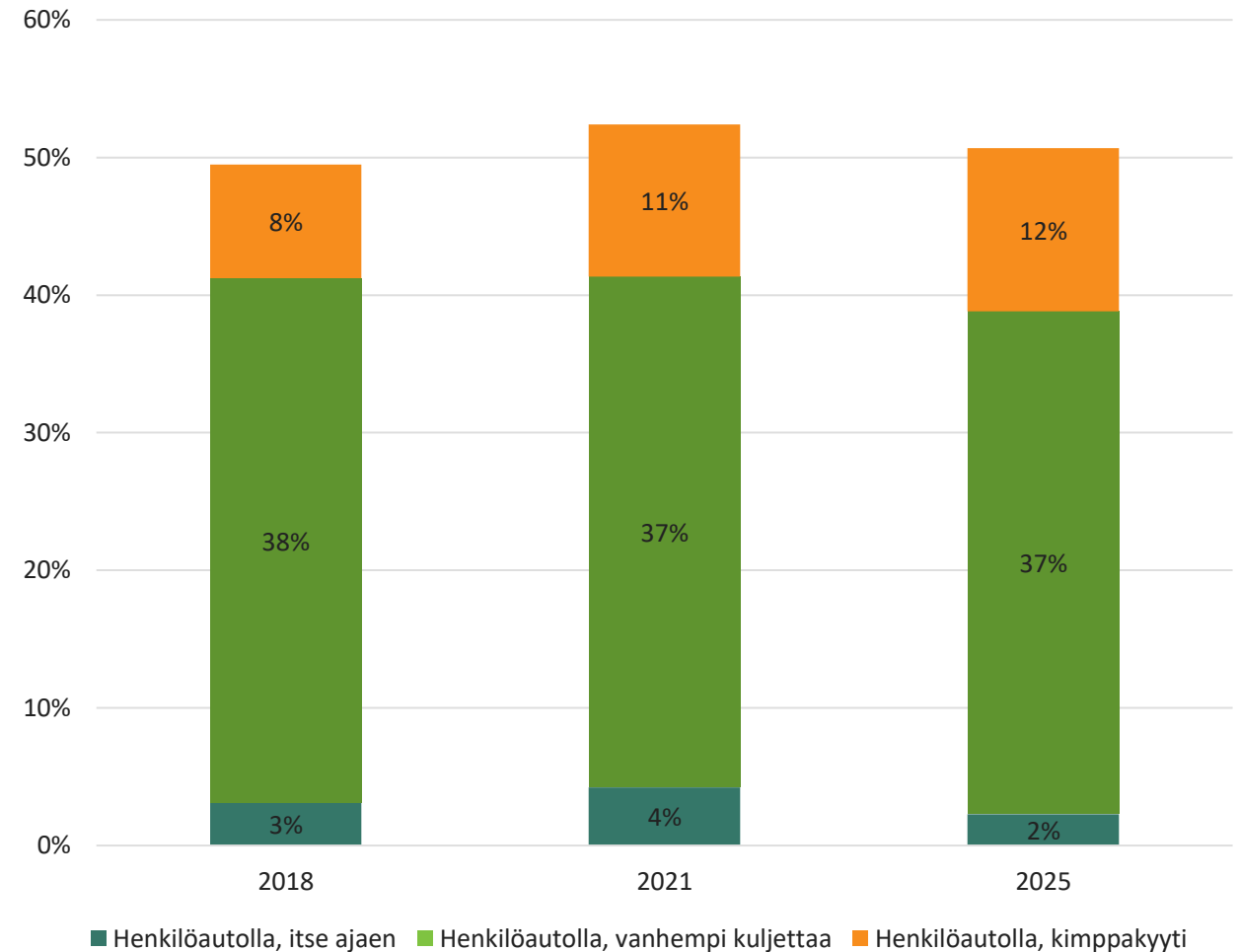

Lenkkipolut
kuntosali
ulkokuntosali
Metsä
ilmaiset
hyvät
kaikki
koripallo
jalkapallo

Kulkeminen henkilöautolla harrastuksiin

- Oheisessa kuvaajassa on tarkasteltu henkilöautolla harrastuksiin kulkemisen kehitystä ja seuraavalla dialla kehitystä on tarkasteltu luokka-asteittain.
- **Henkilöauto on yleisin kulkutapa harrastuksiin kaikilla luokka-asteilla.**
- Henkilöautolla harrastuksiin kulkemisessa ei ole kokonaisuudessa tapahtunut merkittäviä muutoksia, mutta luokka-asteittain tarkasteltuna muutoksia on havaittavissa, erityisesti alakoululaisten kohdalla.
- Alakoulussa henkilöautolla harrastuksiin kulkeminen vanhemman kuljettamana on vähentynyt 10 %-yksiköllä vuoden 2018 kyselystä. Kimppakyytien osuus on puolestaan kasvanut.
- Myös yläkoulussa henkilöautolla kulkeminen vanhemman kuljettamana on laskenut ja kimppakyytien osuus kasvanut.

Henkilöautolla kulkeminen vapaa-ajan harrastuksiin

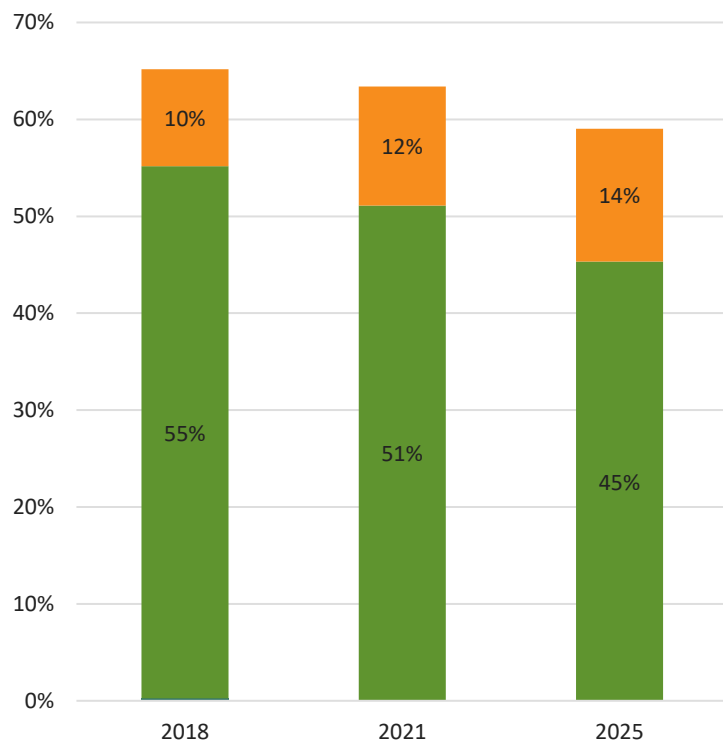

Kulkeminen henkilöautolla harrastuksiin, luokka-asteittain

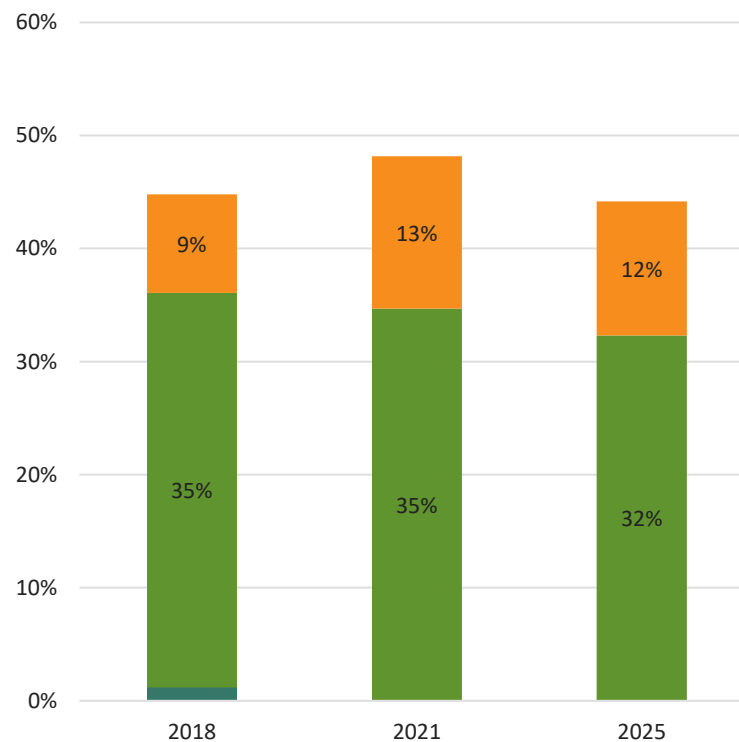
Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Henkilöautolla kulkeminen vapaa-ajan harrastuksiin, alakoulu

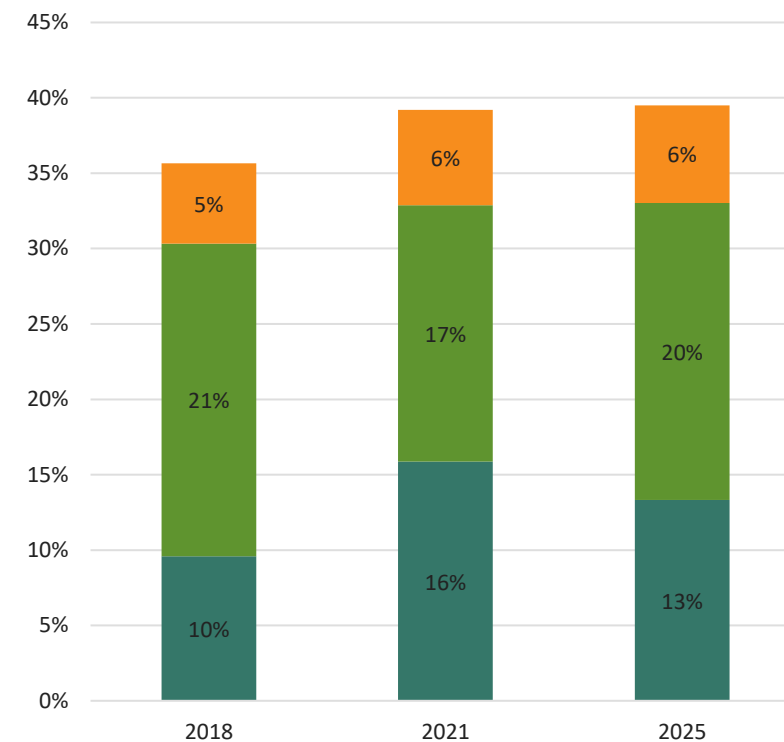
- Henkilöautolla, kimppakyyti
- Henkilöautolla, vanhempi kuljettaa
- Henkilöautolla, itse ajaen

Henkilöautolla kulkeminen vapaa-ajan harrastuksiin, yläkoulu

- Henkilöautolla, kimppakyyti
- Henkilöautolla, vanhempi kuljettaa
- Henkilöautolla, itse ajaen

Henkilöautolla kulkeminen vapaa-ajan harrastuksiin, lukio

- Henkilöautolla, kimppakyyti
- Henkilöautolla, vanhempi kuljettaa
- Henkilöautolla, itse ajaen

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Ei-harrastavien oppilaiden liikkuminen

Kangasala | Lempäälä | Nokia | Orivesi | Pirkkala | Tampere | Vesilahti | Ylöjärvi

Oppilaat, jotka eivät harrasta – koulumatka

- Vuonna 2025 keskimäärin 9% vastanneista ei osallistunut järjestettyyn harrastukseen vapaa-ajallaan.
 - Näistä alakoulujen oppilaista lähes 80% kulki kouluun kävellen (37%) tai pyörällä (39%) keväisin ja syksyisin. Talvella 66% vastanneista kulki kouluun lihasvoimin.
 - Noin puolet yläkoulujen oppilaista kulkivat kouluun lihasvoimin keväisin ja syksyisin (56%) ja talvisin (47%). Mopolla tms. tai henkilöautolla kulkeneiden osuus oli pieni sekä lumettomana aikana (4%/5%) että talvella (2%/7%).
 - Lukiolaisista alle 20% kulki kouluun lihasvoimin vuodenajasta riippumatta. Noin puolet kulkivat kouluun bussilla, kymmenys raitiovaunulla ja kymmenys henkilöautolla. Lukiolaisten keskuudessa erityisesti pyöräily oli epäsuosittua: vain muutama prosentti kulki kouluun pyörällä.
- **Alakoulujen oppilaat liikkuvat kouluun eniten lihasvoimin myös niiden keskuudessa, jotka eivät harrastaneet vapaa-ajalla.**

Alakoulu: koulumatkat kaikilla ja ei-harrastavilla oppilailla

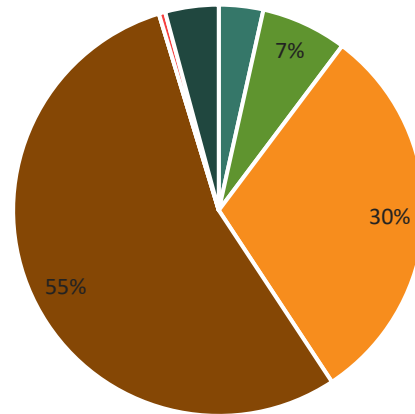
- Alakoulun oppilaista ne, jotka eivät harrasta, kulkevat kouluun vähemmän lihasvoimin kuin kaikki oppilaat keskimäärin.
- ei-harrastavat alakoululaiset kulkevat kouluun hieman useammin joukkoliikenteellä kuin kaikki oppilaat keskimäärin sekä keväällä/syksyllä että talvella.
- Vaikka kaikkien oppilaiden ja ei-harrastavien oppilaiden kulkutavoissa on havaittavissa eroja, erot eivät ole merkittäviä ryhmien välillä.

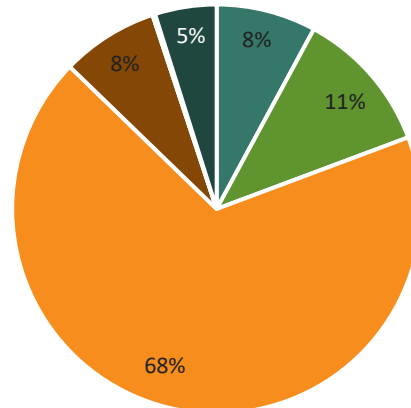
Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Kaikki oppilaat

Alakoululaiset koulumatka kevät/syksy

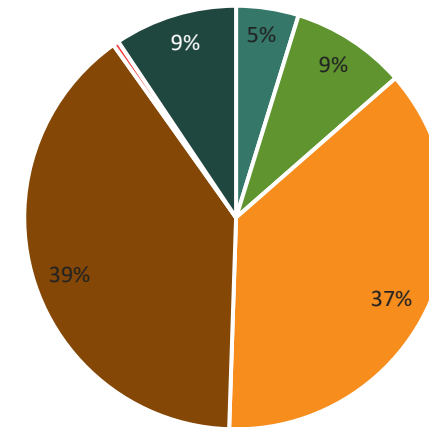

Alakoululaiset koulumatka talvi

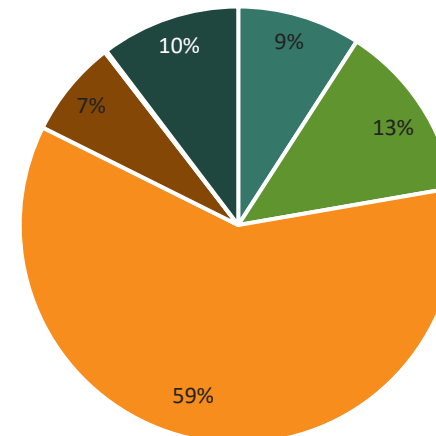

Oppilaat jotka eivät harrasta

Alakoululaiset koulumatka kevät/syksy

Alakoululaiset koulumatka talvi

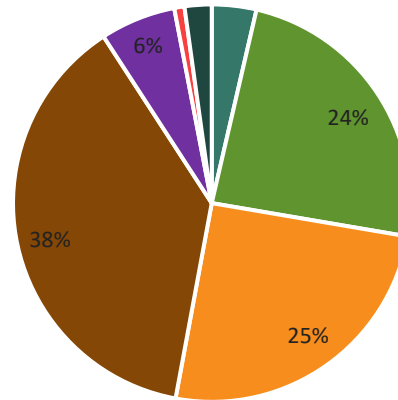
- Henkilöauto
- Joukkoliikenne
- Kävelen
- Pyörällä
- Mopolla/mopoputolla/mönkijällä
- Potkulauta
- Taksi/muu koukuljetus

Yläkoulu: koulumatkat kaikilla ja ei-harrastavilla oppilailla

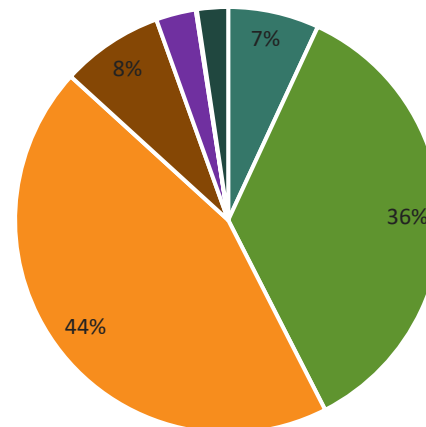
- Erityisesti keväällä ja syksyllä ei-harrastavat yläkoululaiset kulkevat kouluun vähemmän lihasvoimin kuin kaikki oppilaat keskimäärin. Kävely kouluun on ei-harrastavilla oppilailla hieman yleisempää kuin kaikilla oppilailla, mutta ei-harrastavat oppilaat kulkevat kouluun selvästi kaikkia oppilaita harvemmin pyörällä.
- ei-harrastavat yläkoululaiset kulkevat kouluun joukkoliikenteellä useammin kuin kaikki oppilaat keskimäärin sekä keväällä/syksyllä että talvella.
- Vaikka kaikkien oppilaiden ja ei-harrastavien oppilaiden kulkutavoissa on havaittavissa pieniä eroja, erot eivät ole merkittäviä ryhmien välillä.

Kaikki oppilaat

Yläkoululaiset koulumatka kevät/syksy

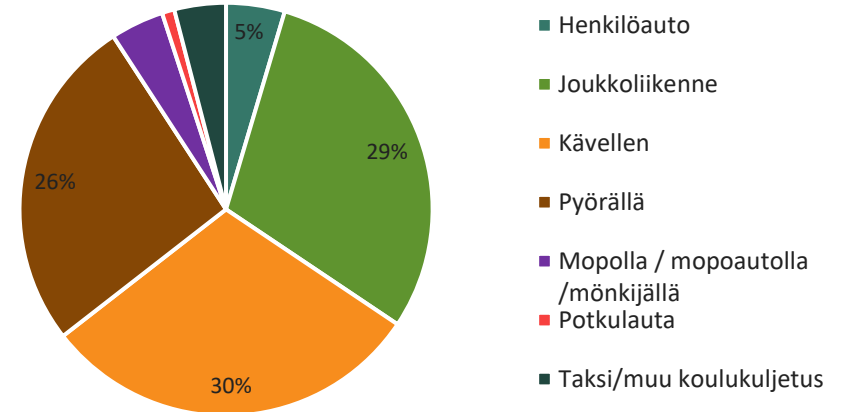

Yläkoululaiset koulumatka talvi

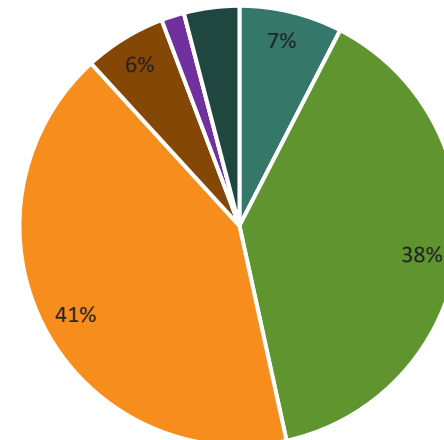

Oppilaat jotka eivät harrasta

Yläkoululaiset koulumatka kevät/syksy

Yläkoululaiset koulumatka talvi

Lukio: koulumatkat kaikilla ja ei-harrastavilla oppilailla

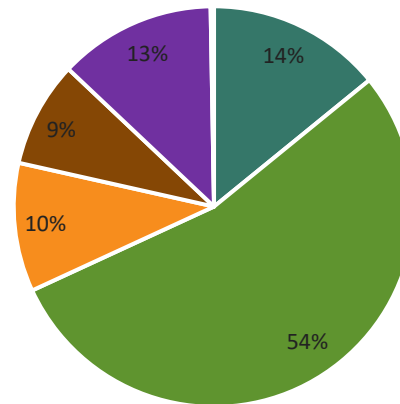
- Keväällä ja syksyllä ei-harrastavat oppilaat kulkevat kouluun selvästi harvemmin lihasvoimin kuin kaikki oppilaat keskimäärin.
- Lukiolaisista ne, jotka eivät harrasta, kulkevat kouluun joukkoliikenteellä useammin kuin kaikki oppilaat keskimäärin sekä keväällä/syksyllä että talvella.
- Henkilöauton käyttö on ei-harrastavilla oppilailla vähäisempää sekä keväällä/syksyllä että talvella.
- Vaikka on havaittavissa eroja kaikkien oppilaiden ja ei-harrastavien oppilaiden kulkutavoissa, eivät erot ole merkittäviä ryhmien välillä.

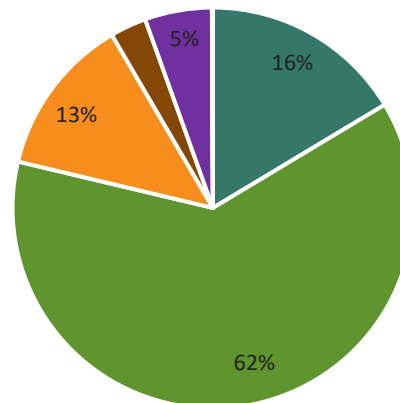
Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Kaikki oppilaat

Lukiolaiset koulumatka kevät/syksy

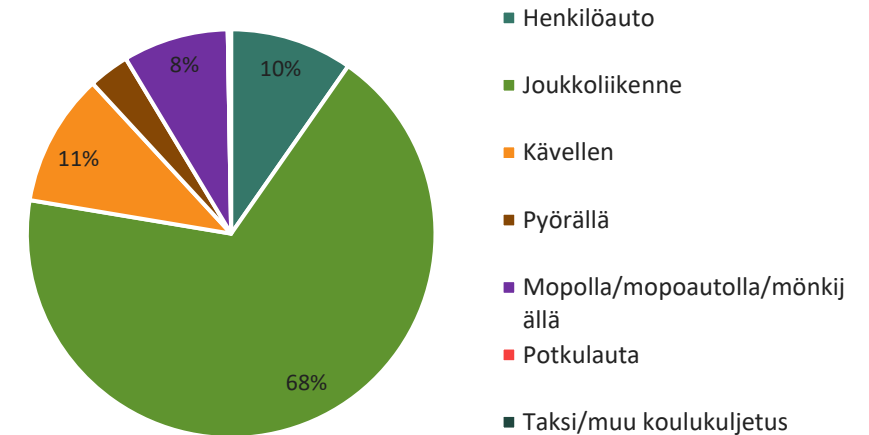

Lukiolaiset koulumatka talvi

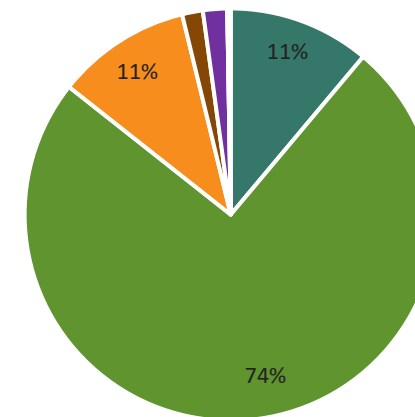

Oppilaat jotka eivät harrasta

Lukiolaiset koulumatka kevät/syksy

Lukiolaiset koulumatka talvi

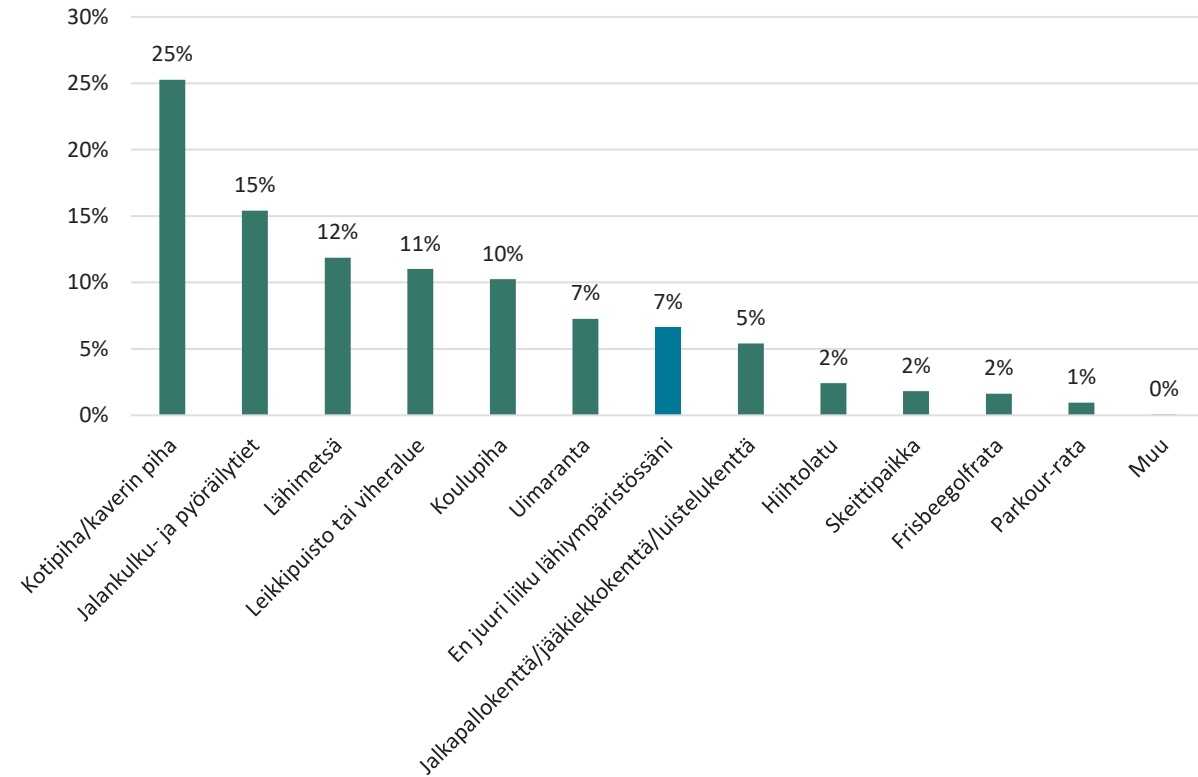
Oppilaat, jotka eivät harrasta – liikkuminen lähiympäristössä/vapaa-ajalla

- Vuonna 2025 **suurin osa vastanneista yläkoululaisista ja lukiolaisista ilmoitti liikkuvansa lähiympäristössä vapaa-ajallaan, vaikka heillä ei ollut säännöllistä harrastusta**
 - Yläkoululaisista neljännes liikkui kotipihalla tai kaverin pihalla vapaa-ajalla, 48% jalankulku/pyöräilyteillä, lähimetsissä, leikkipuistoissa tai viheralueilla tai koulun pihalla.
 - Lukiolaisten suosituin liikuntapaikka oli jalankulku/pyörätiet (24%), koti- tai kaverin piha (24%), lähimetsät (17%) ja viheralueet (9%).
 - **Sekä yläkoululaisista että lukiolaisista 7% vastasi, ettei juuri liiku lähiympäristössä.**
 - Näistä **yläkoululaisista** noin **puolet** kulkivat kouluun lihasvoimin ja noin kolmannes bussilla vuodenajasta riippumatta.
 - Näistä **lukiolaisista** **puolet kulki kouluun bussilla** myös lumettomaan aikaan ja vain reilu kymmenys kävellen tai pyörällä vuodenajasta riippumatta.

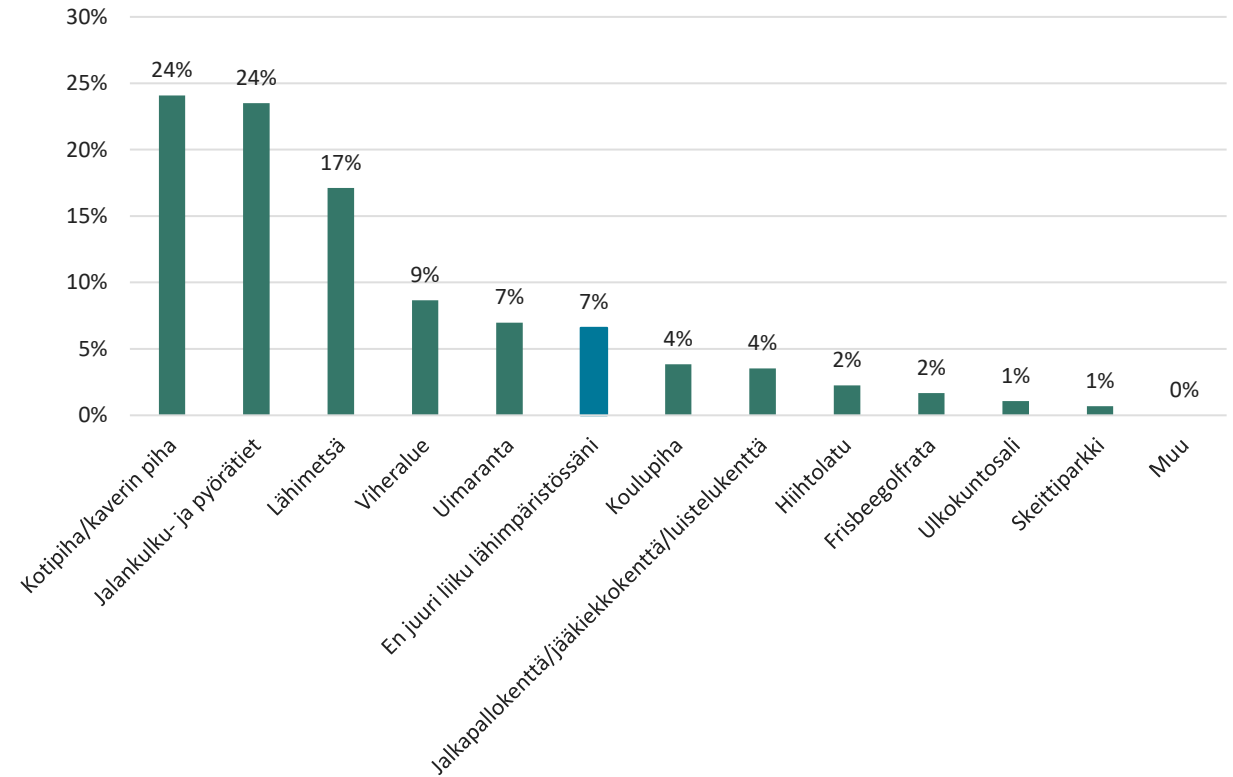

Oppilaat, jotka eivät harrasta – liikkuminen lähiympäristössä/vapaa-ajalla

Liikkuminen vapaa-ajalla yläkoulussa

Liikkuminen vapaa-ajalla lukiossa

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Lihasvoimin liikkumisen potentiaali

Kangasala | Lempäälä | Nokia | Orivesi | Pirkkala | Tampere | Vesilahti | Ylöjärvi

Lihaskvoimin liikkumisen potentiaali lyhyillä matkoilla

- **Lihaskvoimin liikkuminen vähenee lapsen siirtyessä yläkouluun ja lukioon myös lyhyillä matkoilla.**
 - Ikä mahdollistaa itsenäisen liikkumisen julkisilla sekä esim. mopoilla ja myöhemmin henkilöautolla.
- Vuonna 2025 vastanneista lukiolaisista 41% ilmoitti kulkevänsa keväisin ja syksyisin maksimissaan 3km matkan kouluun henkilöautolla (10%), mopolla (12%) tai julkisilla (19%).
 - **Lihaskvoimin liikkumisen potentiaali on suurin juuri lukioikäisten keskuudessa.** Erityisesti ala- ja yläkouluissa valtaosa (93%/94%) max. 3km matkoista taitettiin lihasvoimin.
- Etenkin alakoululaisilla vilkas autoliikenne ja vaaralliset tienylitykset nähtiin lihasvoimin liikkumista rajoittavana tekijänä niiden vastaajien joukossa, jossa lyhyet matkat kuljettiin muuten kuin lihasvoimin. Kävelyn ja pyöräilyn koettu turvallisuus oli matalimmillaan alakoulun 1.-3. luokilla.
 - **Liikenneturvallisuuden parantamisella on mahdollista lisätä lihasvoimin liikkumista etenkin alakouluikäisillä.**

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

Toimenpidesuosituks^{et} ja johtopäätökset

Kangasala | Lempäälä | Nokia | Orivesi | Pirkkala | Tampere | Vesilahti | Ylöjärvi

Alustavat toimenpidesuosituks

- **Liikkumisen lisääminen** erityisesti lukioikäisille oppilaille.
 - Lukion oppilaista 49 prosenttia vastasi, että oppilaitoksen pihalla ei ole liikkumismahdollisuuksia.
 - Motivointi liikkumaan lihasvoimin kouluun.
 - Koulupihoilla liikunnan mahdollisuuksien sekä aktiivisuuden lisääminen esimerkiksi koripallo- tai muilla pelikentillä.
 - Liikkumisen lisääminen koulupäivään esimerkiksi pelillistämisen tai erilaisten motivoivien kisojen avulla (esimerkiksi kilometrikisa).
- Huomio edelleen **liikenneturvallisuuden lisäämiseen** alakouluikäisten koulumatkoissa ja erityisesti niiden alakoululaisten kohdalla, jotka eivät liiku lihasvoimin kouluun.
- Koulupihojen **aktiviteettien lisääminen** ylipäätään kouluissa.

Toimenpidesuosituksista vastaavat sivistyspalvelutyöryhmän alatyöryhmät (opetus ja lukio).

- Tulosten perusteella alakouluissa kuljetaan koulumatkat pääasiassa lihasvoimin, mutta yläkouluun tai lukioon siirryttäessä lihasvoimin tehtyjen koulumatkojen osuus vähenee. Joukkoliikennettä, mopoja ja henkilöautoja siirrytään käyttämään ikäryhmän vaihtuessa eikä niinkään matkan pidetessä. Koulumatkojen taittaminen muuttuu talvisin erityisesti matkan pidetessä. Tampereella jokaisella luokka-asteella lyhyemmät koulumatkat useimmiten kävellään ja talvisin siirrytään käyttämään enemmän joukkoliikennettä.
- Alle 3 kilometrin kulkemista rajoittaa keväisin ja syksyisin alakoulussa vaaralliset tienylitykset, vilkas autoliikenne ja koulureitin turvattomuus. Ilkivalta tai varastaminen nähtiin rajoittavana tekijänä 4.–6. luokilla ja yläkoulussa. Tämän lisäksi yläkoulussa ja lukiossa huono sää, viitseliäisyyden puute ja pukeutuminen nousivat merkittävimpien rajoitteiden joukkoon. Rajoitteista, joiden nähtiin estävän lihasvoimin liikkuminen kokonaan, oli alakoulussa useimmiten haluttomuus käyttää pyöräilykypärää, yläkoulussa ja lukiossa viitseliäisyyden puute. Talvisin kaikissa ikäryhmissä koulureitin huono ylläpito ja huono sää koettiin lihasvoimin liikkumista rajoittavana tekijänä.
- Koettu turvallisuuden tunne kävellen tai pyöräillen on parantunut kaikissa kunnissa ja kaikilla luokka-asteilla. Erityisesti kehitystä parempaan suuntaan on tapahtunut alakoulussa sekä lukiossa. Turvattomimmaksi koettu liikkumismuoto kouluun oli kaikilla luokka-asteilla potkulauta tai sähköpotkulauta.

- Vastaajista suurimman osan mukaan (59 %) välitunnit vietetään pääsääntöisin ulkona ja 76 prosenttia vastaajista kokee, että koulupihalla voi liikkua monipuolisesti. Koulupiikan kehittämiseen liittyen koulupihoille toivottiin lisää leikki- ja kiipeilytelineitä sekä pallopeti ja pelikenttiä. Alakoulussa toivottiin leikkeihin kannustavia mahdollisuuksia, yläkoulussa peleihin kannustavia liikuntamahdollisuuksia ja toisella asteella urheiluun kannustavia liikuntamahdollisuuksia.
- Kouluaian ulkopuolella lähiympäristössä liikuttiin pääosin kotipihalla/kaverin pihalla. Vapaa-ajan harrastuksia tarkasteltaessa 9 prosentilla vastaajista ei ollut vapaa-ajan harrastuksia. Osuus kasvoi korkeammalle luokka-asteelle mentäessä. Yhdensuuntaisen harrastusmatkan pituus oli suurimmalla osalla vastaajista kaikilla luokka-asteilla 1–3 kilometriä. Vapaa-ajan harrastuksiin kuljettiin kaikilla luokka-asteilla pääosin henkilöautolla.

Tampereen
KAUPUNKISEUTU

KIITOS!

Kangasala | Lempäälä | Nokia | Orivesi | Pirkkala | Tampere | Vesilahti | Ylöjärvi